

SIEĆ NA RZECZ
INNOWACJI W ROLNICTWIE
I NA OBSZARACH WIEJSKICH

Krajowa Sieć
Obszarów Wiejskich

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2014-2020

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Materiał opracowany przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Warszawie.

Materiał współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Instytucja Zarządzająca PROW na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

PROJEKTY SIR

II KWARTAŁ 2023 R.

**Operacje zrealizowane w II kwartale 2023 r.
przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie
oraz Wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego,
w ramach Planu Operacyjnego Krajowej Sieci Obszarów
Wiejskich na lata 2022-2023 w zakresie Sieci na rzecz
innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich**

Centrum Doradztwa Rolniczego

w Brwinowie Oddział w Warszawie

Ul. Rakowiecka 36 lok. 150

02-532 Warszawa

Tel. + 48 22 274 2327

e-mail: warszawa@cdr.gov.pl

Spis treści

1. Nowoczesna gospodarka pasieczna kierunkiem przyszłości	3
2. Innowacyjna gospodarka pasieczna	4
3. I Gala Grup Operacyjnych EPI w woj. łódzkim	5
4. Racjonalne gospodarowanie wodą w rolnictwie i na obszarach wiejskich	6
5. Innowacyjne metody chowu i hodowli bydła mięsnego	7
6. Warsztaty – Mistrz serowarstwa.....	8
7. Innowacje w Rolniczym Handlu Detalicznym	9
8. Forum innowacji województwa kujawsko-pomorskiego	10
9. Kongres Lubuskich Grup Operacyjnych EPI w ramach działania „Współpraca” - KŁŻ	11
10. Innowacyjne technologie w produkcji roślinnej – uprawa pszenicy	12
11. Wiosenne dni innowacji.....	13
12. Innowacje zielarskie.....	14
13. Wpływ Grup Operacyjnych EPI na rozwój polskiego rolnictwa i obszarów wiejskich	15
14. I Dolnośląski Szczyt Grup Operacyjnych EPI	16
15. Innowacyjne praktyki rolnicze - agroleśnictwo	17
16. Zioła dobre na wszystko – powrót do natury	18
17. Sery maziowe i pleśniowe	19
18. Lokalne Partnerstwa ds. Wody w woj. warmińsko-mazurskim – podsumowanie działań.....	20
19. Dobre praktyki w sadownictwie	21
20. DNI POLA - Nowatorskie rozwiązania w rolnictwie	22
21. Strefa Innowacji - Krajowe Dni Pola 2023	23
22. Wiedza i innowacje w praktyce rolniczej	24
23. Rok w winnicy - sposoby kształtowania jakości i wielkości plonu w winnicy.....	25
24. Warsztaty polowe – innowacje w produkcji roślinnej drogą do sukcesu	26
25. Dni Pola – innowacyjne rozwiązania wspierające gospodarstwa rolne.....	27
26. Innowacyjne podejście do pszczelarstwa.....	28
27. Nowe perspektywy w rolnictwie.....	29
28. Wielu producentów i usługodawców – jedna marka lokalna	30
29. Woda w rolnictwie - dobre praktyki gospodarowania zasobami wodnymi	31
30. Pokaz Fotografii Kulinarnej i Produktowej - Innowacje w obiektywie.....	32
31. Innowacyjne podejście do ziół uprawnych i dziko rosnących	33
32. V Forum „Sieciowanie Partnerów SIR”	34
33. Nauka – Praktyce: wymiana wiedzy w obiektach doświadczalnych instytutów naukowych	35
34. II Spotkanie Hodowców Bydła połączone z pokazem bydła.....	36
35. Wyspa innowacji	37
36. Dobre praktyki w zakresie rozwoju przedsiębiorczości i krótkich łańcuchów dostaw żywności na przykładzie województwa dolnośląskiego	38
37. Ryneček Marszałkowski - Prosto od Rolnika	39
38. Z dziada pradziada – ewolucja opolskiego rolnictwa	40

1. Nowoczesna gospodarka pasieczna kierunkiem przyszłości

Organizator:	Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach
Data:	01.04.2023 r.; 10-12.05.2023 r.
Miejsce:	ŚODR Modliszewice, lubelskie
Forma:	Konferencja; wyjazd studyjny

Grupa docelowa: pszczelarze, osoby zawodowo i hobbystycznie zajmujące się prowadzeniem pasiek, członkowie związków i kół pszczelarskich, osoby zainteresowane tematem.

Cel: wspieranie rozwoju pszczelarstwa w województwie świętokrzyskim poprzez transfer informacji na temat nowoczesnych rozwiązań i produktów mających na celu ułatwić i usprawnić pracę pszczelarzy oraz najnowszej wiedzy z zakresu zakładania i prowadzenia pasiek pszczelich oraz ochrony tych owadów.

Relacja:

W trakcie konferencji, wykłady prowadziła doktor nauk weterynaryjnych pani Maria Zoń i nawiązała w nich do zagadnień diagnostyki i zapobiegania występowania chorób wirusowych pszczół w kontekście ograniczania śmiertelności rodzin pszczelich w okresie zimowym. Dodatkowo prelegentka zwróciła uwagę na metody zwalczania chorób pszczół z wykorzystaniem najnowszych dostępnych produktów leczniczych weterynaryjnych oraz produktów dostępnych bez przepisu lekarza weterynarii, zwłaszcza dotyczących zwalczania roztocza *V. destructor* w pasiekach krajowych, ze szczególnym uwzględnieniem zmieniającej się biologii tego pasożyta.

Drugą częścią projektu był trzydniowy wyjazd studyjny zorganizowany do instytucji i obiektów zlokalizowanych w województwie lubelskim, podczas którego pszczelarze mogli w praktyce zobaczyć, jak wygląda nowoczesne pszczelarstwo oraz przetwórstwo i budowanie marki produktów pszczelich. Pierwszego dnia uczestnicy wyjazdu odwiedzili Pasiekę Hodowlaną „Pożóg” Lubelskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Końskowoli. Pasieka powstała 1 lipca 1958 roku i od tamtego czasu zajmuje się pracami hodowlanymi nad pszczołami. Po wizycie w pasiece grupa uczestniczyła w dwóch wykładach prowadzonych przez przedstawicieli firmy HoneyLab Teper & Waś s.c. Pierwszy wykład dotyczył badania jakości wosku pszczelego i został przeprowadzony przez panią dr Ewę Waś. Drugi wykład poświęcony był analizie pyłkowej miodu i przeprowadził go pan dr Dariusz Teper. Również to zagadnienie jest niezwykle ważne zwłaszcza dla pszczelarzy chcących udokumentować jakość swojego produktu.

Drugiego dnia uczestnicy odwiedzili spółdzielnię pszczelarską APIS, będącą wiodącym producentem miodów pitnych i pszczelich. Spółdzielnia może pochwalić się długimi tradycjami, gdyż istnieje od 1932 roku. Kolejnym punktem wyjazdu było Centrum Kształcenia Zawodowego w Pszczelej Woli. Jest to jedyna jednostka edukacyjna w Polsce, która posiada 75-letnie tradycje i doświadczenie w kształceniu pszczelarzy, a także posiada inkubator pszczelarstwa. W tym dniu odbył się również wykład pt. „Innowacje pszczelarskie”, który poprowadził pan dr Piotr Dziechciarz z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. W ostatnim dniu uczestnicy wyjazdu studyjnego spotkali się z lubelskim pszczelarzem praktykiem panem Przemysławem Kowalskim, który jest również dyrektorem Wojewódzkiego Związku Pszczelarskiego w Lublinie. [Więcej](#)

[Obejrzyj film podsumowujący projekt](#)

2. Innowacyjna gospodarka pasieczna

Organizator:	Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszewicach
Data:	03.04.2023 r.
Miejsce:	Woj. łódzkie
Forma:	Szkolenia

Grupa docelowa: pszczelarze, osoby zawodowo i hobbystycznie zajmujące się prowadzeniem pasiek, osoby zainteresowane tematyką, członkowie związków, kół pszczelarskich.

Cel: wspieranie i rozwój pszczelarstwa oraz podnoszenie świadomości producentów rolnych na temat zagrożenia bioróżnorodności, giniecia owadów zapylających, a w szczególności pszczoły miodnej. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości osób związanych z pszczelarstwem. Unowocześnienie gospodarstw pasiecznych znajdujących się na terenie woj. łódzkiego oraz do nabycia nowych doświadczeń i wiedzy z zakresu hodowli pszczoł co bez wątpienia przyczyni się do zwiększenia jakości produkcji oraz rentowności gospodarstw na terenie woj. łódzkiego.

Relacja:

W dniu 3.04.2023 r. odbyło się szkolenie pn. „Zdrowie i choroby pszczoł - aktualne problemy i innowacyjne rozwiązania” w ramach projektu pn. „Innowacyjna gospodarka pasieczna”. Szkolenie otworzył Tadeusz Morawski, zastępca dyrektora ŁODR, który przywitał prelegentów oraz uczestników. W trakcie szkolenia poruszono ważne tematy dla pszczelarzy dotyczące zdrowia pszczoł, aktualnych problemów i nowych rozwiązań w tym zakresie oraz radzenia sobie przy podejrzeniu chorób m.in. zgnilca amerykańskiego. Omówiony został również temat wpływu pestycydów w środowisku rolniczym na zdrowie pszczoł. Szkolenie poprowadzili lek. wet. Andrzej Bober z Zakładu Chorób Pszczoł PIWet-BIP oraz dr Tomasz Kiljanek z Zakładu Farmakologii i Toksykologii PIWet-BIP. [Więcej](#)

W ramach przedmiotowego projektu w dniu 15.04.2023 r. zorganizowano kolejne szkolenie pn. „Innowacyjne podejście do zdrowia pszczoł”. Organizatorem szkolenia był Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego zs. w Bratoszewicach, przy współpracy z Regionalnym Związkiem Pszczelarzy "Ziemi Piotrkowskiej". Szkolenie poprowadziła dr n. wet. Anna Gajda - Kierownik Katedry Patologii i Diagnostyki Weterynaryjnej, Kierownik Pracowni Chorób Owadów Użytkowych Instytutu Medycyny Weterynaryjnej SGGW w Warszawie. W trakcie szkolenia poruszono ważne tematy dla pszczelarzy dotyczące m.in. innowacji w ochronie pszczoł miodnych przed roztoczą warrozy, nowe metody zwalczania nosemozy, a także omówiono postępowanie przy podejrzeniu zgnilca amerykańskiego. W wydarzeniu udział wzięło 100 pszczelarzy. [Więcej](#)

3. I Gala Grup Operacyjnych EPI w woj. łódzkim

Organizator:	Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszewicach
Data:	05.04.2023 r.
Miejsce:	Woj. łódzkie
Forma:	Konferencja

Grupa docelowa: przedstawiciele łódzkich Grup Operacyjnych EPI.

Cel: upowszechnienie rezultatów projektów Grup Operacyjnych działających w województwie łódzkim, wymiana doświadczeń w ich realizacji, a także ich sieciowanie.

Relacja:

Spotkanie otworzył Pan Tomasz Kopera - Dyrektor Łódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego zs. w Bratoszewicach. W przemówieniu podkreślił korzyści wynikające z działania Współpraca, wskazał jak ważne są innowacje w rozwiązywaniu bieżących problemów polskiego rolnictwa. Aktualności w zakresie interwencji 13.5 „Współpraca Grup Operacyjnych EPI” w ramach WPR na lata 2023-2027 zaprezentował dr inż. Aleksander Bomberski, Krajowy Broker innowacji z Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie.

Uczestnicy wysłuchali także poniższych paneli tematycznych:

- „Polski Ocet Owocowy- doświadczenie grupy operacyjnej w realizacji projektu z działania M16 „Współpraca” - dr inż. Beata Bartodziejska, dr inż. Anna Szosland-Fałtyń Zakład Jakości Żywności Instytut Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego im. prof. W. Dąbrowskiego w Łodzi Państwowy Instytut Badawczy
- „Zastosowanie nowoczesnych technologii termowizyjnych w hodowli zwierząt” – mgr Paweł Kielanowski, Smart Soft Solutions
- „Zastosowanie węgla aktywnych w hodowli zwierząt inwentarskich” – dr inż. Paweł Owczarek
- „Opracowanie strategii zapobiegania rozwojowi fitopatogenów ziemniaka sadzeniaka w oparciu o ekologiczne rozwiązania biotechnologiczne i nową metodę przechowywania” - prof. dr hab. Beata Gutarowska Katedra Biotechnologii Środowiskowej Wydział Biotechnologii i Nauk o Żywności, Politechnika Łódzka
- „Jak wykorzystać potencjał dzikich pszczół” – mgr Przemysław Kapka CEO Osmia Future
- „Możliwość budowania partnerstw na rzecz wdrażania innowacji. Jak zarządzać ryzykami” - Justyna Cięgotura - Manager inkubacji Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Ekspert Komisji Europejskiej ds. Własności Intelktualnej
- „Innowacyjne rozwiązania w chowie i hodowli zwierząt – przykłady dobrych praktyk” - dr hab. Marcin Gołębiowski prof. SGGW Instytut Nauk o Zwierzętach
- „Innowacyjne wykorzystanie dronów i satelitów w rolnictwie” – dr hab. Dariusz Gozdowski prof. SGGW Katedra Biometrii Wydział Rolnictwa i Ekologii. [Więcej](#)

4. Racjonalne gospodarowanie wodą w rolnictwie i na obszarach wiejskich

Organizator:	Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie
Data:	18.04.2023 r.
Miejsce:	Rojewo; Minikowo
Forma:	Warsztaty

Grupa docelowa: przedstawiciele Lokalnych Partnerstw Wodnych, Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, administracji publicznej, spółki wodnej, izby rolniczej, lasów państwowych, parków narodowych i krajobrazowych, instytutów naukowych/ uczelni rolniczych, organizacji pozarządowych, rolnicy, właściciele stawów rybnych, przedstawiciele podmiotów doradczych, przedsiębiorcy mający oddziaływanie na stan wód na danym terenie, inne podmioty zainteresowane tematem.

Cel: zaprezentowanie wyników pracy zespołu ds. rekomendacji i postulatów zmian w prawie wodnym dotyczącym tworzenia, funkcjonowania i wsparcia dla spółek wodnych, oraz wypracowanie rozwiązań na rzecz regionalnego porozumienia na rzecz racjonalnej gospodarki wodnej oraz poznanie wybranych urządzeń melioracji szczegółowych i ich zastosowania w gospodarstwie rolnym.

Relacja:

W dniu 18 kwietnia 2023 r. odbyły się warsztaty połączone były z posiedzeniem Rady Partnerstw Wodnych Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Spotkanie otworzył i gości powitał wojewoda kujawsko-pomorski pan Mikołaj Bogdanowicz, który zaznaczył obecność w spotkaniu wicewojewody pomorskiego - pana Aleksandra Jankowskiego oraz wicewojewody warmińsko-mazurskiego – pana Piotra Opaczewskiego.

Historię powołania w Polsce LPW przedstawił dyrektor pan Ryszard Kamiński, który jako wiceminister rolnictwa był inicjatorem prac w tym zakresie. Wskazał na przykłady funkcjonujących w Hiszpanii trybunałów wodnych. W swoim wystąpieniu podkreślił zaangażowanie w tworzenie Lokalnych Partnerstw Wodnych pana Ryszarda Zarudzkiego, który koordynował przebieg prac oraz Zenona Lewandowskiego, który jako ekspert prowadził spotkania organizacyjne, wspierał tworzenie lokalnych partnerstw i pomagał w opracowaniu powiatowych planów wodnych. Po części wprowadzającej spotkanie poprowadził pan Ryszard Zarudzki. W swoim wystąpieniu zaprezentował stan prac związany z tworzeniem Lokalnych Partnerstw Wodnych.

Pierwszym punktem programu spotkania było wystąpienie pana Jakuba Skoniecznego przewodniczącego Rady LPW powiatu toruńskiego, Gminna Spółka Wodna w Chełmży, który przedstawił pracom powołanego 31 stycznia br. zespołu roboczego do zmian w prawie na rzecz spółek wodnych i melioracji. Zaprezentował on m.in. rekomendacje i postulaty dotyczące prawnych, organizacyjnych oraz finansowych aspektów funkcjonowania spółek wodnych. Wskazał główne problemy w działalności spółek wodnych oraz kierunki zmian w zakresie statusu i systemu funkcjonowania spółek wodnych.

Po zaprezentowaniu wszystkich postulatów spotkania odbyła się dyskusja nt. zaprezentowanych propozycji. Głos w dyskusji zabrali przedstawiciele samorządów i spółek wodnych. Następnym punktem spotkania było wystąpienie pana Roberta Żurawskiego z Ministerstwa Infrastruktury, który przedstawił dotychczasowe prace nad zmianą przepisów dotyczących funkcjonowania spółek wodnych. Następnie pani Lidia Kostańska z Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi omówiła informacje nt. źródeł finansowania inwestycji wodnych.

Po tej części spotkania uczestnicy udali się z wizytą do gospodarstwa demonstracyjnego pana Pawła Barczaka, aby zobaczyć jak wygląda mała retencja w praktyce. [Więcej](#)

W dniu 27 czerwca 2023 r. w Kujawsko-Pomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Minikowie – Centrum Konferencyjnym im. Leona Janty-Pończyńskiego odbyły się warsztaty pn. „Aktualizacja Powiatowych Planów Wodnych”, z udziałem liderów Lokalnych Partnerstw Wodnych województwa Kujawsko-Pomorskiego. [Więcej](#)

5. Innowacyjne metody chowu i hodowli bydła mięsnego

Organizator:	Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Karniowicach
Data:	18-20.04.2023 r.
Miejsce:	Gospodarstw w Bystrzycy Kłodzkiej, Stasinie, Marcinowiczkach; Kawicach
Forma:	Wyjazd studyjny, konferencja

Grupa docelowa: hodowcy bydła, doradcy rolnicy, przedsiębiorcy, przedstawiciele instytucji naukowych zainteresowani hodowlą bydła.

Cel: transfer wiedzy i doradztwo, w zakresie aktualnych innowacji technologicznych w produkcji bydła mięsnego oraz identyfikacja potrzeb i problemów w tym obszarze. Umożliwienie bezpośredniego kontaktu rolników z przedstawicielami instytucji naukowo-badawczych oraz zaprezentowanie dobrych praktyki w chowie i hodowli bydła mięsnego. Poprawa produktywności oraz wzrostu konkurencyjności, jak również polepszenie jakości produktów.

Relacja:

Pierwszego dnia wyjazdu uczestnicy odwiedzili gospodarstwo w Marcinkowie, koło Bystrzycy Kłodzkiej. Wysłuchali wykładu gospodarza pana Jacka Kiznego na temat sposobu prawidłowego dobru rasy bydła mięsnego do hodowli ekstensywnej. Zwrócona została uwaga na kwestie warunków atmosferycznych oraz terenu, na którym ma być prowadzona hodowla, tak by możliwe było osiągnięcie jak najlepszych wyników. W przypadku gospodarstwa w Marcinkowie hodowca postawił na rasę doskonale przystosowaną do wypasu na górskich pastwiskach – *Salers*. Zwierzęta te cechują się bardzo dużą zdrowotnością, oraz niskimi wymaganiami paszowymi.

Drugiego dnia wyjazdu uczestnicy pojawili się w Ośrodku Hodowli Zarodowej „Przerzeczyn Zdrój” w gospodarstwie w Stasinie powstałym w 1995 roku, na bazie zlikwidowanego Państwowego Ośrodka Hodowli Zarodowej działającego od 1966 roku. Na miejscu uczestników wyjazdu przywitał Prezes zarządu OHZ pan Jarosław Bereźnicki. W swoim wystąpieniu przybliżył słuchaczom historię gospodarstwa, jego osiągnięcia i dalsze plany rozwoju. Następnie główni zootechnicy – pani Magdalena Rzepka-Kucharska i pani Bogusława Lewandowska oprowadzając po budynkach i pastwiskach, przedstawiły zagadnienia dotyczące pracy hodowlanej, rozrodu, żywienia oraz odchowu utrzymywanego bydła.

Następnie grupa odwiedziła gospodarstwo pana Artura Bernatowicza w Marcinowiczkach, który zajmuje się chowem i hodowlą największej pod względem kalibru i masy ciała francuskiej rasy bydła mięsnego *Charolaise*. Charakteryzuje się ona jednolitym białym, bądź lekko słomkowym umaszczeniem, o niepigmentowanej skórze, oraz jasnych rogach, racicach i śluzawicy. W gospodarstwie utrzymywanych jest aktualnie 83 sztuk, a sama hodowla ukierunkowana jest na selekcję w kierunku łatwości wycieleń.

Zwieńczeniem wizyt była konferencja, która odbyła się w Hotelu Miodowym w Dzierżeniuwie. Uczestnicy mieli możliwość wysłuchania wykładów przeprowadzonych przez panią Ewelinę Udzielę i pana Marcina Radeckiego selekcjonerów PZHiPBM pt. „Rola Polskiego Związku Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego na rozwój sektora wołowiny w Polsce”, „Ocena punktowa bydła mięsnego” oraz „Kryteria doboru buhajów do rozrodu”. Następnie pani Bogusława Lewandowska - zasłużony zootechnik i pracownik Ośrodka Hodowli Zarodowej przedstawiła prezentację „Rozród bydła mięsnego na przykładzie gospodarstwa OHZ Przerzeczyn”. Kolejnymi trzema prelegentami byli pracownicy Małopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego: pani Angelika Magiera, pani Ewa Ryjak i pani Małgorzata Gurgul, które kolejno zaprezentowały: „Antybiotykooporność – na czym polega i jak ją ograniczyć?”, „Ekoschemat – dobrostan zwierząt” oraz „Ekoschematy – nowe płatności w ramach płatności bezpośrednich w latach 2023-2027”.

Ostatniego dnia wyjazdu uczestnicy mieli możliwość zobaczenia pierwszego w Polsce stada rasy *Belgian Blue*. Gospodarstwo jest prowadzone przez pana Bernarda i panią Beatę Landuyt w Kawicach. Bydło tej rasy cechuje się wybitym umięśnieniem z wyraźnie zaznaczoną hipertrofią mięśni.

6. Warsztaty – Mistrz serowarstwa

Organizator:	Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie
Data:	19.04.2023 r.
Miejsce:	Centrum Dziedzictwa Kulinarnego i Turystyki Wiejskiej w Minikowie
Forma:	Warsztaty

Grupa docelowa: rolnicy, wytwórcy serów, zainteresowani tematyką operacją, przedstawiciele doradztwa rolniczego.

Cel: podniesienie poziomu wiedzy z zakresu serowarstwa wśród rolników produkujących i sprzedających produkty mleczne na lokalnym rynku oraz wymiany wiedzy i doświadczeń, identyfikacja bieżących problemów z zakresu serowarstwa oraz poszukiwanie możliwości ich rozwiązania.

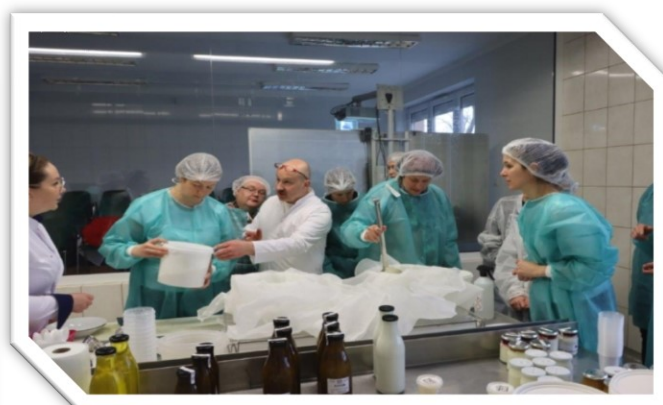
Relacja:

Warsztaty poprowadził pan Sylwester Wańczyk, doświadczony szkoleniowiec, aktywnie działający producent, doskonale orientujący się w trendach panujących na rynku mleczarskim.

Uczestników przywitał Dyrektor Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie pan Ryszard Kamiński.

Na rynku serowarskim panuje duża konkurencja. Aby się utrzymać producenci muszą się wyróżnić wprowadzając nowe produkty bądź ulepszyć te, które już produkują. Skyr, labneh oraz napoje fermentowane to produkty obecnie pożądane przez wymagającego konsumenta. Warsztaty były okazją, aby zgłębić tajniki ich wytwarzania, jak również porozmawiać o kosztach ich produkcji i opłacalności. Skyr to wywodzący się z Islandii produkt nabiałowy, wytwarzany na bazie zsiadłego mleka. Labneh serek produkowany z jogurtu, pochodzący z Bliskiego Wschodu. Oba produkty powstają na skutek odpowiedniego odsączania napojów fermentowanych.

Na warsztatach oprócz techniki ich wytwarzania uczestnicy poznali różne sposoby wzbogacania smaku poprzez dodatek ziół, owoców, olejów. Warsztaty cieszyły się ogromnym zainteresowaniem. Wielu producentów rozważa rozszerzenie swojej oferty o produkty, których tajniki wytwarzania poznali w Minikowie. [Więcej](#)

7. Innowacje w Rolniczym Handlu Detalicznym

Organizator:	Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepletowie
Data:	19.04.2023 r.
Miejsce:	Białystok
Forma:	Konferencja

Grupa docelowa: rolnicy planujący lub prowadzący działalność RHD, przedstawiciele świata nauki, przedstawiciele instytucji świadczących usługi doradcze oraz inne osoby zainteresowane tematem.

Cel: zapoznanie uczestników z wprowadzonymi zmianami oraz przedstawienie nowo powstałych możliwości dla małego przetwórstwa jakim jest prowadzenie rolniczego handlu detalicznego. Omówienie zagadnień dotyczących możliwych kanałów dystrybucji produktów wytworzonych we własnym gospodarstwie. Podniesienie świadomości uczestników na tematy związane ze sposobami wprowadzania własnych produktów na rynek.

Relacja:

Uroczystego otwarcia konferencji dokonała pani Sylwia Sikorska – Zastępca Dyrektora Podlaskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Szepletowie ds. Powiatowych Zespołów Doradztwa Rolniczego. Dyrektorka podkreśliła rolę PODR Szepletowo w rozpowszechnianiu wiedzy na temat korzyści płynących z działalności rolniczych na obszarach wiejskich.

Uczestnicy mieli okazję wysłuchać referatu pana Wojciecha Barszcza z Wojewódzkiego Inspektoratu Weterynarii w Białymstoku. Tematem wystąpienia był „Nadzór inspekcji weterynaryjnej nad podmiotami prowadzącymi rolniczy handel detaliczny produktów pochodzenia zwierzęcego i żywności złożonej”. Wykładowca w sposób przystępny i zrozumiały przedstawił słuchaczom wymagania weterynaryjne w przedmiotowym zakresie.

W dalszej kolejności ze swoją prelekcją pt. „Nadzór Państwowej Inspekcji Sanitarnej nad podmiotami prowadzącymi rolniczy handel detaliczny produktów pochodzenia roślinnego” wystąpiła pani Izabela Katarzyna Szamrej z Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej i Epidemiologicznej w Białymstoku. Wykładowczyni wyjaśniła stosowne przepisy prawne poprzez ukazanie istotnych różnic pomiędzy poszczególnymi formami działalności rolniczej, tzn. produkcją pierwotną, dostawami bezpośrednimi a RHD.

„Wymagania w zakresie jakości handlowej żywności wprowadzanej do obrotu w ramach rolniczego handlu detalicznego” to kolejny referat, który zaprezentowała pani Alina Witkowska z Wojewódzkiego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w Białymstoku. Prelegentka przybliżyła zasady prawne obowiązujące przy znakowaniu żywności przeznaczonej do sprzedaży.

Ostatni, równie interesujący wykład, przedstawił pan Krzysztof Kamiński z Kancelarii Podatkowej w Siemiatyczach. Temat wystąpienia brzmiał „Zmiany podatkowe w rolniczym handlu detalicznym”. Ekspert podatkowy zapoznał uczestników z aspektami reformy podatkowej mającej zastosowanie w rolniczym handlu detalicznym.

Ze strony organizatora głos zabrał pan Zbigniew Sokołowski – broker innowacji PODR Szepletowo. Omówił aktualną sytuację legislacyjną związaną z tworzeniem grup operacyjnych Europejskiego Partnerstwa na rzecz Innowacji (EPI).

Konferencja cieszyła się dużym zainteresowaniem wśród uczestników, o czym świadczyły liczne pytania z sali. W programie konferencji zapewniono także indywidualne konsultacje dla zainteresowanych uczestników, celem omówienia swoich wątpliwości lub problemów branżowych z ekspertami. [Więcej](#)

8. Forum innowacji województwa kujawsko-pomorskiego

Organizator:	Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie
Data:	25.04.2023 r.
Miejsce:	Centrum Transferu Wiedzy i Innowacji im. L. Janty-Pończyńskiego, Minikowo
Forma:	Forum

Grupa docelowa: rolnicy, przedsiębiorcy z branży rolniczej, instytucje naukowe, osoby zainteresowane tematem innowacji w rolnictwie.

Cel: identyfikacja i aktywizacja potencjalnych członków grup operacyjnych EPI w kierunku tworzenia wielopodmiotowych partnerstw na rzecz innowacji oraz realizacji wspólnych projektów w ramach działania "Współpraca". Transfer wiedzy i doświadczeń między uczestnikami Forum.

Relacja:

Początek forum należał do rolników. Czterech przedstawicieli gospodarstw rolnych z województwa kujawsko-pomorskiego, przedstawiło prezentacje na temat swoich doświadczeń w opracowywaniu i wdrażaniu innowacji. Jako pierwszy swoją perspektywę przedstawił pan Bartłomiej Piskorski - prowadzący gospodarstwo ekologiczne w gminie Janikowo. Tematem jego prezentacji były „*Innowacyjne niechemiczne metody odchwaszczania*”. Następnie pan Jarosław Tarnicki z gminy Tłuchowo opowiedział jak to wygląda od strony produkcji konwencjonalnej. Dzięki temu uczestnicy mieli możliwość porównania dwóch metod produkcji. Rolnicy posługiwali się wieloma przykładami, pokazując zdjęcia i filmy własnych upraw na przestrzeni lat.

Kolejnym tematem, który został omówiony przez pana Pawła Barczaka z gminy Rojewo było „*Racjonalne gospodarowanie wodą w gospodarstwie rolnym*”. Sposobem na to może być wyposażenie rowów melioracyjnych w zastawki regulujące spływ wody, które stosuje u siebie pan Paweł.

Ostatni temat dotyczył innowacyjnego pielnika zaprojektowanego przez pana Cezarego Grzegórskiego z gminy Koneck i pana Bartłomieja Batko. Urządzenie to jest wykorzystywane szczególnie w produkcji warzyw. Po zakończeniu ostatniej prezentacji płynnie rozpoczęto sesje stolikowe z ekspertami z produkcji roślinnej, zwierzęcej i przetwórstwa.

Na forum przybyło 18 przedstawicieli instytucji naukowych i przedsiębiorstw, którzy przez dwie godziny byli do dyspozycji uczestników. Ich zadaniem było dzielenie się wiedzą i nawiązanie kontaktów, które być może zaowocują opracowaniem nowego rozwiązania na rzecz rolnictwa. W ostatniej części wykładowej omówiono dwie prezentacje na temat działalności Sieci Łukasiewicz ORGMASZ oraz działania Współpraca, o którym opowiedział z-ca dyrektora Centrum Doradztwa Rolniczego pan Krzysztof Janiak. Zwieńczeniem forum był pokaz polowy dwóch bron pielących.

Prezentowanie doświadczeń rolników pokazało, że wdrażanie innowacji we własnym gospodarstwie nie jest trudne i przynosi ogromne korzyści. Takie wydarzenie jak Forum Innowacji pomaga w prosty sposób dotrzeć do osób, od których można czerpać wiedzę jak wprowadzać nowoczesne rozwiązania do praktyki. [Więcej](#)

Organizator:	Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Kalsku
Data:	27.04.2023 r.
Miejsce:	„Dwór Kolesin”, Kolesin 14, woj. lubuskie
Forma:	Spotkanie

Grupa docelowa: rolnicy, producenci rolni, hodowcy, mieszkańcy obszarów wiejskich, właściciele gospodarstw agroturystycznych i ekologicznych, pszczelarze, winiarze, jednostki naukowe i samorządowe, przedsiębiorcy sektora rolno-spożywczego, specjaliści LODR i inne osoby zainteresowane wdrażaniem innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich.

Cel: transfer wiedzy, innowacyjne sieciowanie producentów rolnych w ramach KŁŻ, wymiana doświadczeń oraz dobrych praktyk w zakresie innowacyjnych rozwiązań w różnych dziedzinach rolniczych. Identyfikacja bieżących problemów oraz poszukiwanie możliwości ich rozwiązania pomiędzy przedstawicielami różnych środowisk np. rolników, organizacji wspierających sektor rolniczy, doradców, jednostek naukowych i samorządowych, przedsiębiorców czy hodowców.

Relacja:

W ramach projektu „Zespoły Tematyczne i innowacje w rolnictwie” lubuscy rolnicy w rolach konsorcjantów Grup Operacyjnych EPI gościli w podczas Kongresu. Siedem Grup (*Specjały z nad Obry, Lubuskie Wina Regionalne, Twój Zielony Targ, Dostawcy Natury, Skarbiec Lubuskich Smaków, Leśny Klub Kolacyjny, SMAKujemy Lubuskie*) – konsorcja zbudowane z co najmniej pięciu rolników – brało udział w naborach wniosków ogłoszonych przez ARiMR i uzyskały pozytywną opinię w ramach wsparcia finansowego w zakresie tworzenia Krótkich Łańcuchów Dostaw Żywności (dot. działania „Współpraca”). Lubuskie grupy w podwójnej roli – prelegentów i uczestników Kongresu – zaprezentowały prelekcje, przedstawiające członków grupy oraz omawiając wdrażane przez nich inicjatywy w zakresie innowacyjnych rozwiązań projektowych w ramach prowadzenia wspólnej sprzedaży produktów rolnych.

Nieocenionym punktem wydarzenia była towarzysząca prezentacja lokalnych produktów będących przedmiotem wspólnej sprzedaży w ramach KŁŻ każdej z Grup Operacyjnych EPI.

Część prelekcyjna, po oficjalnym otwarciu wydarzenia przez Dyrektora LODR w Kalsku oraz podsumowaniu przez Zespół SIR działań i zrealizowanych wydarzeń w ramach Sieci, należała do zaproszonego krajowego brokera innowacji – pana dr. inż. Aleksandra Bomberskiego. Broker zaprezentował m.in. tematykę współpracy Grup Operacyjnych EPI w ramach Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, z uwzględnieniem Interwencji 13.5. Podsumował dotychczasowe nabory w ramach działania „Współpraca” PROWA 2014-2020 oraz przybliżył zobowiązania beneficjenta Krótkich Łańcuchów Żywnościowych w Planie Strategicznym WPR 2023-2027 w ramach planowanego nowego rozdania środków finansowych.

Przedstawiciel CDR/O Poznań - pan Grzegorz Cetner w niezwykle charyzmatyczny sposób przedstawił wszelkie odłony nowatorskiej przedsiębiorczości na obszarach wiejskich. Podkreślał rolę współpracy, łączenia działań i wzajemnego uzupełniania się jako płaszczyzny kreatywności danego przedsięwzięcia. Opisał ścieżkę adaptacji nowatorskich pomysłów na przykładach aktualnie panujących kreatywnych kierunków w przedsiębiorczości. Podjął tematykę promocji/promowania, reklamy i wizerunku w perspektywie nowatorskiego marketingu w praktyce.

W dalszej części Kongresu odbyły się rozmowy między partnerami, zapoznawcze konwersacje z konsorcjantami oraz konsultacje z zespołem brokerów innowacji CDR O/Warszawa. [Więcej](#)

Organizator:	Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu
Data:	10.05.2023 r.
Miejsce:	Świdnica, woj. dolnośląskie
Forma:	Konferencja

Grupa docelowa: rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich, przedstawiciele doradztwa rolniczego i jednostek naukowo-badawczych oraz inne osoby zainteresowane tematyką.

Cel: zachęcenie uczestników do współpracy w zakresie tworzenia grup operacyjnych EPI, ukierunkowanych na realizację innowacyjnych projektów w temacie produkcji roślinnej, ze szczególnym naciskiem na uprawę pszenicy. Zaprezentowanie aktualnej sytuacji w sektorze produkcji pszenicy, wskazanie szans i problemów dolnośląskich rolników w tym temacie oraz propozycji wykorzystania potencjału warunków naturalnych województwa dolnośląskiego.

Relacja:

Prof. dr hab. inż. Marek Korbas z Instytutu Ochrony Roślin – Państwowego Instytutu Badawczego przedstawił stan ochrony upraw pszenicy i krótko scharakteryzował występujące w nich agrofagi oraz mechanizmy ich działania. Następnie omówił innowacyjne rozwiązania na polach, nowoczesne sposoby monitorowania upraw oraz narzędzia wspierające rolników w podejmowaniu decyzji.

Pszczoly kontra grzyby: w trakcie prelekcji zostały omówione m.in. wyniki badań naukowych, które dokumentowały skuteczność wykorzystania pszczół w ochronie biologicznej roślin przed grzybami. Zagadnienia zostały poparte przykładami, potwierdzającymi wzrost plonowania przy zastosowaniu biologicznej ochrony.

Biologiczna ochrona: biologiczna ochrona roślin ma szereg zalet, między innymi to, że po jej zastosowaniu nie zachodzi zjawisko uodporniania się agrofagów. Środki te mają szeroki zakres stosowania, są bezpieczne dla środowiska naturalnego i konsumenta, wzbogacają bioróżnorodność. Działają długofalowo dzięki zjawisku samoreprodukcji czynnika mikrobiologicznego w środowisku. Istotna jest również możliwość łączenia ochrony biologicznej i chemicznej.

Cel producenta: podczas konferencji zostały omówione cele stawiane producentom pszenicy, rozwiązania, które można stosować już dziś oraz kierunki rozwoju w przyszłości. Prof. dr hab. inż. Marek Korbas przedstawił również wpływ, jaki wywiera na uprawy prawidłowy płodozmian, optymalne stanowisko, niszczenie i głębokie przyorywanie po zbiorze. Zaprezentował, jakie efekty przynosi precyzyjna uprawa pól pod zasiew, wysiew zalecanych ilości kwalifikowanych nasion w optymalnym terminie, zrównoważone nawożenie i uregulowanie odczynu gleby (pH). Zwrócił uwagę na czyszczenie maszyn i sprzętu po użyciu, a także na co należy zwracać uwagę przy zakupie materiału siewnego. Podkreślił wagę pracy hodowców przy tworzeniu nowych odmian i wykorzystywane w tym celu innowacyjne rozwiązania.

Zmiany klimatyczne: kolejnym omawianym zagadnieniem był wpływ zmian klimatycznych na uprawę pszenicy. Wzrost średniorocznych temperatur wpływa na stan fizjologiczny roślin w ciągu dnia. Wieczorem i wcześniej rano wchłanianie środków przez rośliny jest skuteczniejsze. Konieczne jest stałe utrzymanie organów asymilacyjnych roślin w dobrym stanie zdrowotnym. Należy stosować odpowiednio dobrane środki pomocnicze (adiuwanty czy kondycjonery wody). Ważne jest też dbanie o odpowiedni stan fizykochemiczny cieczy roboczej.

Na koniec konferencji, uczestnicy dowiedzieli się czym jest SIR, jakie są jego cele, na czym polega działanie „Współpraca” oraz zasady tworzenia i działania Grup Operacyjnych na rzecz innowacji (EPI). [Więcej](#)

Organizator:	Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Łosiuwie
Data:	13-14.05.2023 r.
Miejsce:	woj. opolskie
Forma:	Pokazy, stoiska informacyjno-promocyjne, konferencja

Grupa docelowa: rolnicy, przedsiębiorcy z terenów miejsko-wiejskich, doradcy rolniczy, przedstawiciele instytucji naukowych, przedstawiciele samorządów, organizacji branżowych związanych z rolnictwem, mieszkańcy obszarów wiejskich oraz osoby zainteresowane tematem.

Cel: zachęcanie do nawiązania współpracy z Siecią dając podłoże do pozyskiwania nowych partnerów SIR bezpośrednio zainteresowanych wdrażaniem innowacyjnych rozwiązań w rolnictwie i na obszarach wiejskich. Zgłębienie wiedzy z zakresu wdrażania innowacji w gospodarstwach rolnych poprzez konsultacje z ekspertami. Przekazanie informacji o idei, funkcjach i możliwościach jakie daje uczestnictwo w przedsięwzięciach realizowanych w ramach Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich w województwie opolskim.

Relacja:

Dwudniowe przedsięwzięcie rozpoczęło od uroczystej konferencji poświęconej tematyce innowacyjnego doradztwa w rolnictwie XXI wieku. Dyrektor Opolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego Pan Mariusz Litwinowicz do udziału w konferencji zaprosił przedstawicieli rządu RP, przedstawicieli samorządów województwa opolskiego, przedstawicieli instytucji rolniczych, przedstawicieli instytucji naukowych, organizacji branży rolniczej, a także przedstawicieli Ośrodków Doradztwa Rolniczego z innych województw.

Konferencja rozpoczęła się od prezentacji Pani Jolanty Wasiel – zastępcy dyrektora OODR w Łosiuwie, która wprowadziła uczestników w obszar zagadnień związanych z innowacyjnym doradztwem w XXI wieku. Podczas swojej prelekcji omówiła obecnie obchodzone 100-lecie doradztwa rolniczego, co stanowi ważną okazję do refleksji na temat postępów dokonanych w tej dziedzinie, gdyż doradztwo rolnicze jest kluczowym elementem wspierającym rolników w efektywnym prowadzeniu ich gospodarstw i osiągnięciu zrównoważonego rozwoju. Nawiązując do tematyki postępu w rolnictwie podczas kolejnego bloku tematycznego konferencji odbyła się prezentacja filmu pn. „*Z dziada pradziada – ewolucja opolskiego rolnictwa*”, którego celem było zobrazowanie rolnictwa jako części naszej kultury i historii, od wieków nasze rodziny zajmowały się uprawą ziemi i hodowlą zwierząt, jednak w ciągu ostatnich kilku dziesięcioleci rolnictwo uległo znacznej modernizacji, jednocześnie zachowując swoje korzenie. Następnie prof. dr hab. inż. Mirosław Wiatkowski zaprezentował kolejne dwa bloki tematyczne poświęcone wymianie wiedzy, informacji i doświadczeń pomiędzy nauką, a doradztwem rolniczym oraz innowacji w gospodarowaniu wodami dla potrzeb rolnictwa w oparciu o postęp technologiczny. Konferencja była również okazją nagrodzenia laureatów konkursu Agroliga 2022, który rok rocznie przyczynia się do budowy potencjału rolnictwa województwa opolskiego. Uczestnicy konkursu otrzymali statuetki, dyplomy oraz nagrody rzeczowe, które uroczysto zostały wręczone przez zaproszonych gości.

W ramach „Wiosennych dni innowacji” przybywający na targi ogrodnicze mieli okazję uczestniczyć w pokazach kulinarnych z tematyki poświęconej walorom zdrowotnym mięsa wołowego w kontekście kształtowania pozycji opolskich hodowców bydła w łańcuchu dostaw żywności. Dla odwiedzających przygotowano również stoiska informacyjno-promocyjne z dziedziny pszczelarstwa oraz ochrony bioróżnorodności, a także Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, gdzie trwały dyskusje z opolskim brokerem innowacji oraz zatrudnionymi ekspertami z ww. dziedzin. Każdy z odwiedzających otrzymał fachową poradę, materiały informacyjno-promocyjne oraz publikacje wydawane przez OODR, a także przygotowane pakiety produktów pszczelich oraz nasion roślin miododajnych. [Więcej](#)

Organizator:	Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Kalsku
Data:	15-17.05.2023 r.
Miejsce:	Woj. dolnośląskie
Forma:	Wyjazd studyjny krajowy

Grupa docelowa: partnerzy SIR, rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich, ekolodzy, przetwórcy i producenci sektora rolno-spożywczego, specjaliści LODR oraz jednostki naukowe i inne osoby zainteresowane innowacjami rolniczymi znające specyfikę oraz uwarunkowania środowiskowe województwa lubuskiego.

Cel: przekazanie innowacyjnych kierunków w ziołolecznictwie. Zaprezentowanie wiedzy z zakresu uprawy, zbioru, metod suszenia, produkcji i dystrybucji produktów zielarskich w ramach rozwoju innowacyjnych form działalności na terenach wiejskich. Upowszechnienie wiedzy i nowych umiejętności w zakresie przetwórstwa rolno-spożywczego i sprzedaży produktów zielarskich z własnego gospodarstwa.

Relacja:

Pierwszego dnia grupa uczestników poznała panią Martę Wiśniewską – Zawierucha i pana Macieja Zawierucha (Ziołowa Zagroda Edukacyjna Zielony Wulkan w miejscowości Rzeszówek 33), którzy wprowadzili ich w świat zielarstwa. Grupa rozpoznawała zastosowanie roślin leczniczych w diecie, leczeniu i kosmetykach. Dowiedziały się jak zbierać zioła, przetwarzać i je przechowywać. Odbyły się interaktywne wykłady, spacer po okolicznych łąkach w poszukiwaniu sezonowych ziół i roślin, wspólnie wykonywano wyciągi ziołowe wspomagające leczenie, tworzone kremy botaniczne dostosowane do indywidualnych potrzeb.

Kolejną inicjatywą, z którą zapoznali się uczestnicy wyjazdu to piwo regionalne w Mini Browarze Pod Gruszą. Miejsce oferujące warsztaty dla dorosłych w kierunku pokazowego warzenia piwa i jego degustacji w myśl filozofii warzenia metodami rzemieślniczymi na naturalnych słodach. W Browarze przywitała grupę pani Julia Kramarz z tatą. Wspólnie zaprezentowali pokaz warzenia piwa. Jej Browar oferuje piwo: *American Pale* – to piwo na specjalne zamówienie Zamku Grodziec, czyli tajemnica ukryta w butelce, bogactwo aromatów zapachowych i smakowych. Ponadto pierwsze piwo dolnej fermentacji, czeski lager o nazwie „Sąsiedzi” (nazwa z ukłonem do najbliższych sąsiadów). Browar to przykład dobrze wykorzystanych środków na podejmowanie działalności gospodarczej na terenach wiejskich ze środków LGD.

Wioska Barwnych Wątków to miejsce wyjątkowe, gdzie pośród Kaczawskich Wzgórz przeplatają się niezwykle historie sięgające XII w. Uczestnicy warsztatów do dziś w pamięci mają zapewne dwie kobiety panią Joannę „Jagę” Wojtko i panią Monikę Wizia – Kubiak prowadzące Ekomuzeum Tkactwa i Barwienia Naturalnego w miejscowości Chrośnica. Dwie panie stworzyły miejsce tak wyjątkowe na mapie Wygasłych Wulkanów, że nie można przejechać koło niego obojętnie. Zgromadziły relikty: stare narzędzia związane z uprawą i obróbką lnu, naturalnym barwieniem, narzędzia rękodzielnicze powiązane z tkactwem, dokumenty, kroniki, fotografie opowiadające o historii wsi oraz regionu. Grupa wspólnie przeprowadziła warsztat barwienia naturalnego, każdy wyjechał ze swoją autorską Inianą barwioną torbą.

Polska to miejsce, gdzie ziół mamy pod dostatkiem, tylko czasami o nich zapominamy lub nie mamy świadomości, że możemy w sposób umiejętny wprowadzić je praktycznie do naszego życia. Dzięki tym skarbowi natury mamy szansę być zdrowi, tylko w umiejętny i rozważny sposób należy je dawkować. Dzika róża, czarna bez, jeżówka purpurowa, czystek, pokrzywa, lipa, aronia, wiesiołek – to tylko namiastka tego, co oferuje nam natura. Wciąż musimy uczyć się jak korzystać z ziół, by wydobyć z nich jak najcenniejsze właściwości. Wiedzę należy ciągle utrzymywać, gdyż nieustająco popełniamy podstawowe błędy, takie jak nieumiejętne rozpoznawanie ziół, dbanie o stanowisko zielarskie, fachowe przechowywanie i przetwarzanie ziół w maceratach, olejach, maściach, wywarach i suszu. [Więcej](#)

Organizator:	Centrum Doradztwa Rolniczego Oddział w Warszawie
Data:	16-19.05.2023 r.
Miejsce:	Litwa
Forma:	Wyjazd studyjny zagraniczny

Grupa docelowa: rolnicy, przedstawiciele doradztwa rolniczego, przedstawiciele nauki, przedsiębiorcy oraz inni, zainteresowani tematyką wyjazdu.

Cel: upowszechnienie wiedzy o działaniu „Współpraca” oraz projektach realizowanych przez polskie Grupy Operacyjne EPI, polegających na wdrażaniu innowacyjnych rozwiązań, a także pokazanie ich pozytywnego wpływu na dynamikę rozwoju polskiego rolnictwa, produkcji żywności oraz obszarów wiejskich. Zapoznanie uczestników z innowacjami wdrażanymi w rolnictwie na terenie Litwy przez działające tam Grupy Operacyjne EPI oraz zapoznanie z litewskim systemem wspierania innowacji w rolnictwie w ramach EIP-AGRI, a tym samym porównanie ww. wymienionych działań z systemem obowiązującym w Polsce. Nawiązanie międzynarodowych kontaktów.

Relacja:

Grupa szkoleniowa (23 uczestników) obejmowała doradców, w tym brokerów innowacji i koordynatorów SIR z Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie i wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego, przedstawicieli nauki, przedsiębiorców oraz Grup Operacyjnych EPI.

Głównym celem wyjazdu było zapoznanie uczestników z celami i rezultatami projektów badawczo - wdrożeniowych realizowanych przez litewskie Grupy Operacyjne EPI.

W dniu 17 maja uczestnicy wyjazdu spotkali się z przedstawicielami Uniwersytetu im. Witolda Wielkiego w Kownie (lit. *Vytauto Didžiojo universitetas*). Omawiane tematy obejmowały strukturę uczelni, ofertę dydaktyczną, wydarzenia organizowane przez uczelnię oraz współpracę z innymi podmiotami. Uczestnikom została przedstawiona kwestia współpracy między rolnikami a przedsiębiorcami.

Uniwersytet im. Witolda Wielkiego (VMU) Akademia Rolnicza (AA) jest uczelnią publiczną założoną w 1924 r. Obejmuje 5 wydziałów (inżynieria rolnicza, rolnictwo, rozwój biogospodarki, leśnictwo i ekologia, gospodarka wodna i gruntowa). Podczas spotkania na Uniwersytecie przedstawiciel Ministerstwa Rolnictwa Litwy Departamentu Strategii i Planowania przedstawił informacje dotyczące realizacji aktualnego stanu strategii systemu AKIS – *Systemu Wiedzy i Innowacji w Rolnictwie* na terenie Litwy. Dodatkowo uczestnikom został zaprezentowany zakres wsparcia finansowego dla Grup Operacyjnych EPI, zasady rozliczania projektów realizowanych przez te grupy z uwzględnieniem otrzymanych środków oraz procentowy zwrot kosztów z podziałem na ich rodzaj. W dalszej

kolejności uczestnikom zostały zaprezentowane projekty badawczo - wdrożeniowe realizowane przez litewskie Grupy Operacyjne EPI. Przedstawiciele z Uniwersytetu przedstawili wiele innowacyjnych prac oraz wskazali praktyczne wskazówki wynikające z ich realizacji. Dodatkowo szczegółowo zaprezentowano projekt dotyczący drenażu wody oraz propozycje systemów wodnych, dzięki którym można kontrolować zasoby wodne w glebie. Po prezentacji uczestnicy mieli możliwość przejazdu wirtualnym samochodem oraz wózkiem widłowym. [Więcej](#)

14.1 Dolnośląski Szczyt Grup Operacyjnych EPI

Organizator:	Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu
Data:	22-24.05.2023 r.
Miejsce:	woj. dolnośląskie; woj. opolskie
Forma:	Wyjazd studyjny

Grupa docelowa: członkowie Grup Operacyjnych EPI, rolnicy, przedstawiciele doradztwa rolniczego, nauki, Lokalnych Grup Działania, instytucje pracujące na rzecz rolnictwa, osoby zainteresowane proponowaną tematyką i uczestnictwem w grupach operacyjnych.

Cel: wymiana wiedzy i doświadczeń pomiędzy rolnikami, przedsiębiorcami, podmiotami doradczymi, jednostkami naukowymi, prowadzącymi Grupy Operacyjne EPI bądź zainteresowanymi utworzeniem takich grup. Zapoznanie uczestników z aktualnymi wymogami dotyczącymi działania "Współpraca" w nowej perspektywie finansowej Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej oraz wymiana wiedzy i doświadczeń w obszarze już funkcjonujących Grup Operacyjnych. Uzupełnieniem konferencji był wyjazd studyjny do województwa świętokrzyskiego, podczas którego zaprezentowano dobre praktyki w zakresie realizowanych projektów w ramach działania "Współpraca" EPI i KŁŻ.

Relacja:

Wyjazd studyjny „I Dolnośląski Szczyt Grup Operacyjnych” do województwa dolnośląskiego i opolskiego to kontynuacja wydarzenia zrealizowanego w marcu 2023 r. Podczas wyjazdu zostały zaprezentowane Grupy Operacyjne realizujące duże projekty badawczo - wdrożeniowe oraz Grupy Operacyjne powstałe w ramach krótkich łańcuchów dostaw z działania „Współpraca”.

Pierwszego dnia uczestnicy odwiedzili Stowarzyszenie Producentów Lokalnych Sudetów Środkowych, które stworzyło krótki łańcuch dostaw żywności poprzez zakup środka transportu i zorganizowanie wspólnej sprzedaży za pomocą mobilnego punktu sprzedaży bezpośrednio konsumentom. Kolejnym punktem wyjazdu była wizyta w ekologicznym gospodarstwie „Wańczykówka”. Jej właścicielka jest liderem Grupy Operacyjnej „Producenci Ziemi Kamiennogórskiej”, której członkowie prowadzą wspólny punkt sprzedaży. U uruchomili aplikację na urządzenia mobilne, zwiększając dostępność oferowanych produktów, oznakowanych wspólnym logo. Ostatnim wizytowanym punktem pierwszego dnia wyjazdu była Grupa Operacyjna „Krajowy Klaster Produktu Regionalnego”, która stworzyła wspólne miejsca sprzedaży w Boleszynie i Tuszynie oraz sklep internetowy. Kupione w ramach projektu maszyny i urządzenia, usprawniły procesy produkcji i dystrybucji.

Drugiego dnia uczestnicy wyjazdu odwiedzili Grupę Operacyjną KŁŻ „Opolski Szlak Bursztynowy”. Rolnicy uczestniczący w tej grupie wyposażyli swoje gospodarstwa w sprzęt umożliwiający rozwój i poszerzenie asortymentu. Następnie uczestnicy wyjazdu studyjnego udali się na spotkanie z Grupą Operacyjną Krótkie Łańcuchy Dostaw „Opolski Szlak Bursztynowy”. Rolnicy uczestniczący w tej grupie wyposażyli swoje gospodarstwa w sprzęt umożliwiający rozwój i poszerzenie asortymentu. Oprócz produkcji roślinnej w gospodarstwie jest hodowane bydło mleczne, a z mleka w przydomowej przetwórni są wytwarzane lokalne produkty. Dodatkowo na terenie gospodarstwa powstała 90-arówka winnica i winiarnia.

Ostatni dzień wyjazdu zakończył się spotkaniem z liderem Grupy Operacyjnej „Nyskie Smaki Natury” w „Miodziarni Artwik”. Od kilku lat pan Szymon Artwik razem z żoną zajmuje się gospodarką pasieczną. Oprócz miodu, pyłku pszczelego i pierzgi oferuje klientom prozdrowotne sesje w domkach do apiterapii, w których spędzają czas w otoczeniu pszczelego środowiska.

Udział w wyjeździe umożliwił uczestnikom poznanie innowacyjnych rozwiązań, realizowanych przez Grupy Operacyjne w województwie dolnośląskim i opolskim. Zapoznali się z wymogami działania „Współpraca” w nowej perspektywie finansowej Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej, założeniami tworzenia krótkich łańcuchów dostaw, które w nowej perspektywie finansowej będą realizowane przez Lokalne Grupy Działania. [Więcej](#)

15. Innowacyjne praktyki rolnicze - agroleśnictwo

Organizator:	Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Warszawie
Data:	22-26.05.2023 r.
Miejsce:	Belgia, Niemcy, Szwajcaria
Forma:	Wyjazd studyjny

Grupa docelowa: rolnicy, przedstawiciele jednostek doradztwa rolniczego, Grup Operacyjnych EPI, jednostek naukowych, instytutów badawczych.

Cel: wspieranie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie poprzez zwiększenie świadomości w zakresie systemów agroleśnych oraz upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie ochrony bioróżnorodności i przeciwdziałania skutkom zmianom klimatu. Podniesienie świadomości potrzeby upraw trwałych i rolnych na jednym terenie, mających na celu zatrzymanie wody w glebie przy wykorzystaniu zjawiska allelopatii. Ułatwienie nawiązania kontaktów i wymianę doświadczeń między nauką a praktyką.

Relacja:

Europejską wizytę grupa uczestników rozpoczęła w instytucie naukowym INAGRO w Belgii. Pracownicy instytutu prowadzą szeroko zakrojony program badawczy ukierunkowany na praktykę. Badania odbywają się na terenie instytutu badawczego oraz w gospodarstwach rolnych współpracujących z jednostką. W trakcie wizyty pracownicy instytutu zaprezentowali eksperyment polowy – uprawę orzechów włoskich w systemie alejowym wraz z uprawami warzyw i zbóż. W trakcie doświadczenia monitorowana jest bioróżnorodność w glebie i na powierzchni, wskaźniki meteorologiczne, zacienienie upraw, a także prowadzona szczegółowa analiza gleby. Z Instytutem współpracuje gospodarstwo pana Jahnnna (system leśno-pastwiskowy), w którym praktykowany jest wypas bydła na pastwiskach z 3-letnimi nasadzeniami drzew orzechowych. W celu ochrony młodych nasadzeń, rolnik samodzielnie wykonał konstrukcje stanowiące osłonę dla drzew. Uczestnicy odwiedzili także gospodarstwo, z jednym z najstarszych w Europie systemów alejowych, m.in.: znajduje się tam ponad 20 - letnia aleja drzew orzechowych. Gospodarstwo współpracuje z ILVO (*Flanders Research Institute for Agriculture, Fisheries and Food*) prowadząc wspólne badania nad doborem gatunków drzew do systemów alejowych, stąd prezentacji dokonał przedstawiciel ILVO.

W Niemczech grupa odwiedziła gospodarstwo ekologiczne Biolandhof, na terenie którego prowadzony jest system leśno-pastwiskowy, z wypasem bydła rasy glan – gatunku typowego dla terenów zachodnich Niemiec.

Kolejnym miejscem było gospodarstwo ekologiczne Hof Lebensberg w Nadreii, które prowadzi zarówno szkółkę roślin, jak i uprawę warzyw i owoców. Obecnie 30 ha gruntów znajduje się w systemie rolnoleśnym, jednak właściciele planują powiększenie tych obszarów. Nasadzenia zostały przeprowadzone w systemie alejowym dla ułatwienia zbiorów zarówno z plonujących drzew, jak i z upraw warzywnych. Uczestnicy z Polski odwiedzili również Państwową winnicę Badonii-Wirtembergii, która od 2019 roku wraz z Uniwersytetem Leśnym Rottenburg prowadzi badania nad możliwością wypasu owiec na obszarach winnic. Wizytę w Szwajcarii rozpoczęto od gospodarstwa Eulenhof, które powstało w 1923 roku a od 1982 roku posiada certyfikat rolnictwa ekologicznego. Obecnie całkowita powierzchnia gruntów rolnych to ponad 20 ha, na których prowadzone są w systemie ekologicznym różnorakie uprawy m.in.: szkółka bylin, pasieka, oraz uprawa warzyw w systemach rolnoleśnych.

Kolejnym punktem programu było gospodarstwo Biohof Schär, założone w 1799 roku. W 1999 roku przeszło ono na system ekologiczny i rozpoczęło chów 2000 kur niosek - rasy Ross i Leghorn. Obecnie na około 120 arach znajduje się plantacja orzechów laskowych, gdzie w systemie rotacyjnym wypasane są kury nioski. Mobilne kurniki przesuwane są przesuwane co 2 tygodnie. Połączenie wypasu kur z produkcją orzechów laskowych pozwala na ograniczenie występowania szkodników uszkadzających dojrzewające orzechy.

Ostatnim odwiedzionym miejscem było Agroscope – centrum kompetencji w zakresie badań rolniczych, powiązane z Federalnym Urzędem ds. Rolnictwa (FOAG). Agroscope wnosi znaczący wkład w zrównoważone rolnictwo, produkcję żywności oraz środowisko, pomagając w ten sposób poprawić jakość życia. [Więcej](#)

16. Ziola dobre na wszystko – powrót do natury

Organizator:	Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu
Data:	25.05.2023 r.
Miejsce:	Wrocław, woj. dolnośląskie
Forma:	Warsztaty

Grupa docelowa: mieszkańcy obszarów wiejskich, rolnicy, właściciele gospodarstw agroturystycznych i zagród edukacyjnych, przedstawiciele doradztwa rolniczego, osoby zainteresowane podejmowaniem i rozwojem przedsiębiorczości na obszarach wiejskich oraz wdrażaniem innowacyjnych rozwiązań na obszarach wiejskich.

Cel: zachęcenie uczestników do współpracy w zakresie tworzenia sieci kontaktów pomiędzy podmiotami zainteresowanymi oraz wspierającymi wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w zakresie zielarstwa, a także promocja dobrych praktyk z województwa dolnośląskiego, wprowadzanie pozytywnych praktyk w codziennym życiu, a także wspieranie rozwoju innowacyjnej przedsiębiorczości na obszarach wiejskich Dolnego Śląska w zakresie zielarstwa. Podniesienie wiedzy praktycznej i teoretycznej oraz umiejętności w obszarze uprawy ziół i lokalnego przetwórstwa, wymiana doświadczeń, nawiązanie kontaktów co w przyszłości ułatwi budowanie sieci kontaktów, wspólną promocję i możliwość wprowadzenia do obrotu produktów naturalnych wysokiej jakości.

Relacja:

Warsztaty składające się z części teoretycznej i praktycznej poprowadził dr hab. inż., prof. nadzw. Przemysław Bąbalewski z Katedry Ogrodnictwa Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu.

W pierwszej części spotkania omówione zostały poszczególne gatunki ziół leczniczych i użytkowych, ich właściwości, możliwości wykorzystania, ale również wymagania glebowe. Były to gatunki ziół jednorocznych, dwuletnich i wieloletnich. Wykładowca wspominał także o ciekawych i mniej znanych roślinach użytkowych, jak mizuna liściowa czy szpinak malabardzki.

Prowadzący wskazał, które rośliny sadzimy wprost do gruntu, a które uprawiamy z rozsady. Jak taką rozsadę przygotować oraz jak ważne jest hartowanie roślin przed posadzeniem. Profesor omówił ponad 50 gatunków roślin zielarskich, mających zastosowanie w kuchni, medycynie i kosmetyce. Ziola to w większości rośliny pochodzące z krajów śródziemnomorskich, dlatego lubią słoneczne stanowisko.

Część praktyczna warsztatów poświęcona była zaprojektowaniu rabat i skrzyń z ziołami, w trakcie trwania drugiej części warsztatów uczestnicy warsztatów posadzili na terenie Dolnośląskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu około 400 roślin ponad 30 różnych gatunków. Ziola zostały umieszczone na dwóch rabatach o wymiarach 3 m na 10 m oraz w pięciu drewnianych skrzyniach, na samodzielnie przygotowanym, przepuszczalnym podłożu.

Uprawa ziół może stać się źródłem dodatkowego dochodu w gospodarstwach rolnych czy agroturystycznych.

Warsztaty miały na celu przybliżenie i poszerzenie wiedzy z zakresu roślin przyprawowych i leczniczych. [Więcej](#)

Organizator:	Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli
Data:	25-26.05.2023 r.
Miejsce:	Woj. lubelskie
Forma:	Warsztaty

Grupa docelowa: rolnicy, producenci rolni, hodowcy, mieszkańcy obszarów wiejskich, osoby zainteresowane tworzeniem grup operacyjnych w zakresie przetwórstwa mleka, osoby zainteresowane wdrażaniem innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich.

Cel: inicjowanie wymiany wiedzy i doświadczeń, identyfikacja bieżących problemów oraz poszukiwanie możliwości ich rozwiązania pomiędzy przedstawicielami różnych środowisk w zakresie serowarstwa. Umożliwienie stworzenia platformy podnoszenia poziomu wiedzy, wymiany doświadczeń, bezpośredniej rozmowy, współpracę podmiotów zainteresowanych innowacjami w rolnictwie, produkcji żywności i na obszarach wiejskich. Przyczynienie się do realizacji działań na rzecz tworzenia sieci kontaktów w województwie lubelskim.

Relacja:

Warsztaty zostały zrealizowane w ramach projektu „Lubelscy serowarzy – zespół tematyczny”, a wzięło w nich udział 15 osób z terenu województwa lubelskiego. Byli to rolnicy prowadzący już w swoich gospodarstwach przetwórstwo mleka oraz osoby zainteresowane podjęciem takiej działalności. Dwudniowe intensywne warsztaty prowadziła pani Jolanta Lunitz – wiceprezes Fundacji Wspierania Serowarstwa Farmerskiego NA SERIO.

Podczas warsztatów uczestnicy poznali tajniki produkcji serów maziowych - Munster i Raclette oraz pleśniowych - Blue i Camembert. W trakcie warsztatów prowadząca opowiedziała o całym procesie technologicznym powstawania poszczególnych serów, kolejny etap dojrzewania będzie odbywał się już u każdego uczestnika. Spotkanie było bardzo intensywne pod względem dostarczonej wiedzy, wiele szczegółów i pytań nie pozostało bez odpowiedzi. Każdy rozważał możliwość wprowadzenia do swojego asortymentu serów maziowych i pleśniowych.

Munster to rodzaj francuskiego sera, który produkowany jest z krowiego mleka. Ser ten zalicza się do serów podpuszczkowych, dojrzewających, a także miękkich. Smak sera munster jest nieco kwaskowy, charakteryzuje go również aromatyczny zapach.

Ser raclette to gatunek alpejskiego sera, produkowanego w Szwajcarii z mleka krowiego bez żadnych dodatków smakowych. To ser pełnotłusty, delikatnie twardy i lekko ostrawy w smaku. Dojrzewa minimum przez 3 miesiące. Leżakuje w specjalnych pomieszczeniach, aby nabrać swoich najlepszych właściwości.

Blue charakteryzuje się porostem i przerostem pleśni, błyszczącą skórką oraz miodową konsystencją mięszu z żyłkową pleśnią w kolorze niebieskim. Pozostawia tradycyjną, charakterystyczną dla tego typu serów aromatyczną, ostrą i zdecydowaną nutę o delikatnym, długo utrzymującym się posmaku grzybowym.

Ser camembert pochodzi z Francji i wyrabiany jest z pełnego mleka krowiego. W dojrzewaniu sera camembert biorą udział pleśnie (*Penicillium camemberti* – stąd nazwa), które nadają specyficzny smak i aromat, przypominający zapach pieczarek. Konsystencja sera powinna być jednolita w całej masie, o elastycznym mięszu. Dopuszczalne są nieliczne małe oczka. Pleśniowy ser camembert ma białą lub kremową barwę. Skórka tego sera jest cienka i delikatna, lekko omszała, z nalotem białej pleśni.

Realizacja warsztatów przyczyniła się do inicjowania wymiany wiedzy i doświadczeń, identyfikacji bieżących problemów oraz poszukiwania możliwości ich rozwiązania w zakresie serowarstwa. [Więcej](#)

Organizator:	Warmińsko-mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Olsztynie
Data:	25-26.05.2023 r.
Miejsce:	Hotel Anders, Stare Jabłonki, woj. warmińsko-mazurskie
Forma:	Konferencja

Grupa docelowa: rolnicy, przedstawiciele jednostek doradztwa rolniczego, pracownicy firm i jednostek działających na rzecz rolnictwa, przedstawiciele nauki, przedstawiciele samorządu terytorialnego i samorządu rolniczego, podmioty publiczne, spółki wodne, przedstawiciele lasów państwowych, organizacje pozarządowe, przedstawiciele Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

Cel: podsumowanie wspólnych działań na rzecz racjonalnej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich, ze szczególnym uwzględnieniem rolnictwa. Wymiana doświadczeń oraz analizy wieloletnich planów 19 LPW obejmujących swym zasięgiem obszar administracyjny 19 powiatów województwa warmińsko-mazurskiego.

Relacja:

Konferencję powitaniem zgromadzonych gości otworzył Dyrektor Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie, pan Damian Godziński.

W spotkaniu udział wzięli m.in. przedstawiciele Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku, Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego, TVP S.A. w Warszawie Oddziału Terenowego w Olsztynie, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Olsztynie oraz Nadleśnictw, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Starostw Powiatowych, Urzędów Miast, Urzędów Gmin, Zarządów Spółek Wodnych, Fundacji Ochrony Wielkich Jezior Mazurskich, Żeglugi Ostródzko-Elbląskiej, Stowarzyszenia LGR Wielkie Jeziora Mazurskie oraz rolnicy i mieszkańcy obszarów wiejskich.

W programie konferencji znalazły się zagadnienia związane z możliwościami pozyskiwania funduszy w celu wsparcia finansowego gospodarki wodnej na obszarach wiejskich, temat ten został poruszony przez panią Joannę Gumulę - Naczelniką Wydziału Gospodarki Wodnej, Departamentu Nieruchomości i Infrastruktury Wsi w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Dyrektor Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, pan Ireneusz Drozdowski przedstawił stan realizacji projektu pn. „Wsparcie dla tworzenia Lokalnych Partnerstw ds. Wody”.

Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku, pan Andrzej Winiarski omówił potrzeby racjonalnego gospodarowania wodą na terenach wiejskich oraz przedstawił zasadność utworzenia i funkcjonowania Lokalnych Partnerstw ds. Wody w województwie warmińsko-mazurskim.

Po wygłoszonych prezentacjach odbyło się uroczyste podpisanie listów intencyjnych przez Dyrektora Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie oraz liderów LPW z 19 powiatów woj. warmińsko-mazurskiego. Uwzględniając zbieżności reprezentowanych poglądów i stanowisk, wszystkie podmioty zarządzające wodą na danym obszarze oraz korzystające z wody, działające w poszczególnych powiatach Warmii i Mazur zgodnie postanowiły zacieśnić współpracę w kierunku racjonalnej gospodarki wodnej. Zakres współpracy określony w liście intencyjnym obejmuje między innymi wymianę informacji dotyczących najważniejszych działań prowadzonych przez poszczególne organizacje, współpracę z ekspertami oraz opracowywanie wspólnych stanowisk w celu zwiększenia efektywności działań zmierzających do poprawy gospodarowania wodą na terenach wiejskich. [Więcej](#)

19. Dobre praktyki w sadownictwie

Organizator:	Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach
Data:	29.05 – 02.06.2023r.
Miejsce:	Woj. świętokrzyskie
Forma:	Wyjazd studyjny

Grupa docelowa: pracownicy jednostek doradztwa, pracownicy uczelni oraz uczniowie Technikum Ogrodniczego i Technikum Architektury Krajobrazu.

Cel: upowszechnienie wiedzy na temat zagadnień innowacji w rolnictwie, podniesienie poziomu świadomości w zakresie uprawy i przetwórstwa roślin sadowniczych.

Relacja:

Pierwszego dnia po przyjeździe do województwa świętokrzyskiego, ze względu na udział w wyjeździe młodzieży z Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego ul. Batalionów Chłopskich 115, 70-760 Szczecin, która jest szkołą rolniczą prowadzoną i nadzorowaną przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, uczestnicy odwiedzili siostrzaną szkołę ZSCKR w Mokoszynie, gdzie uczestniczyli w zajęciach praktycznych prowadzonych na terenie parku maszynowego i warsztatów szkolnych.

W kolejnym dniu uczestnicy wzięli udział w warsztatach w Inkubatorze Przetwórczym w Dwikożach, który powstał z projektu, zrealizowanego przez Ośrodek Promowania Przedsiębiorczości w Sandomierzu we współpracy z gminą Dwikoży, w ramach Programu „Góry Świętokrzyskie naszą przyszłością”, współfinansowanego ze środków Szwajcarsko - Polskiego Programu Współpracy. Przedstawiona została geneza i idea utworzenia Inkubatora przetwórczego oraz zasady funkcjonowania. Uczestnicy poznali formy korzystania z Inkubatora, zasady promocji usług i wyrobów i zapoznali się z jego wyposażeniem.

Podsumowaniem wyjazdu była wizyta w przetwórni jabłek Dreher Poland Sp. z o.o. w Koprzywnicy, gdzie wytwarzany jest wysokiej jakości sok jabłkowy w technologii NFC tzn. jest to sok bezpośredni nie pochodzący z koncentratu. Uczestnicy poznali historię oraz zasady działania przetwórni, mieli możliwość obejrzenia doków rozładunkowych, hali produkcyjnej, laboratorium oraz terminala dystrybucyjnego.

Realizacja projektu pozwoliła na poznanie sposobów i metod wprowadzania innowacyjności w sadownictwie, umożliwiających zwiększenie zysków z działalności ogrodniczej zwłaszcza u małych przedsiębiorców.

Organizator:	Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Kalsku
Data:	31.05.2023 r.
Miejsce:	Baczyna
Forma:	Pokaz

Grupa docelowa: partnerzy SIR, rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich, przedsiębiorcy, doradcy i specjaliści rolniczy, jednostki naukowe i samorządowe oraz inne osoby zainteresowane innowacjami w rolnictwie.

Cel: przekazanie informacji o idei, funkcjach i możliwościach jakie daje uczestnictwo w przedsięwzięciach realizowanych w ramach SIR w województwie lubuskim. Wspieranie transferu wiedzy i innowacji w roślinnej produkcji rolnej. Zgłębienie wiedzy w zakresie wprowadzania innowacji w gospodarstwach rolnych oraz aktywizacja uczestników do wspierania rozwoju przedsiębiorczości na terenach wiejskich. Przekazanie wiedzy w zakresie nowatorskich technologii rolniczych oraz wymiana doświadczeń na poczet rozwoju lokalnego z uwzględnieniem potencjału ekonomicznego, społecznego i środowiskowego w województwie lubuskim.

Relacja:

Baczyna w gminie Lubiszyn kolejny raz gościła rolników oraz przedstawicieli firm oferujących nasiona, środki ochrony roślin i nawozy. Podobne spotkanie odbyło się w tym miejscu w ubiegłym roku. Na tegoroczną edycję Dni Pola przygotowano kilkanaście poletek demonstracyjnych, na których zasiano rzepak, jęczmień, pszenicę i groch. Właścicielem gospodarstwa, na którym utworzono poletka demonstracyjne jest pan Józef Horbatowski, rolnik z Baczyny, który od kilku już lat współpracuje z czołowymi producentami środków do produkcji rolnej. Każde z przygotowanych poletek było oznaczone tablicami z nazwami odmian oraz użytych na danym poletku środków. Dodatkowo, przy każdym ze stanowisk, przedstawiciele firm nasiennych, nawozowych czy oferujących środki ochrony roślin, doświadczeni specjaliści w swoich branżach informowali zainteresowanych rolników o szczegółowych parametrach użytych środków. Informacje dotyczyły także tego, jak zasiewać daną odmianą, jakie warunki są dla niej najlepsze, w jaki sposób nawozić i używać środków ochrony roślin aby zmaksymalizować plonowanie. Dzięki temu rolnicy otrzymywali pełną informację dotyczącą poszczególnych upraw.

Dni Pola w Baczynie były także doskonałą okazją do wymiany doświadczeń dotyczących innowacji w rolnictwie, nowych odmian i środków do produkcji rolnej. Przeprowadzono także szereg konsultacji ze specjalistami z poszczególnych dziedzin.

W trakcie spotkania w Baczynie odbył się także pokaz maszyn i urządzeń rolniczych, a dla wszystkich gości i uczestników przygotowano poczęstunek. Organizatorami Dni Pola w Baczynie byli Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Kalsku oraz PR-H AGRO-NASIONA.

Wydarzenie zorganizowano w ramach projektu pn.: „DNI POLA – Nowatorskie rozwiązania w rolnictwie”. [Więcej](#)

Organizator:	Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu
Data:	03-04.06.2023 r.
Miejsce:	Woj. wielkopolskie
Forma:	Pokaz / prezentacja

Grupa docelowa: mieszkańcy obszarów wiejskich, producenci rolni, przedstawiciele jednostek doradztwa rolniczego, naukowcy, przedstawiciele podmiotów działających na rynku rolnym, osoby zainteresowane tematyką.

Cel: ułatwianie transferu wiedzy pomiędzy naukowcami, przedsiębiorcami, rolnikami i wszystkimi podmiotami zainteresowanymi innowacyjnością w rolnictwie. Wymiana specjalistycznej branżowej wiedzy z obszaru technologii uprawy, ochrony roślin, nawożenia oraz nawadniania, a także innowacji w obszarze rolnictwa precyzyjnego i wykorzystania cyfryzacji w produkcji rolnej oraz postępu hodowlanego w produkcji zwierzęcej. Umożliwienie nawiązania wielopodmiotowej współpracy. Rozpropagowanie wśród rolników nowych, innowacyjnych technologii oraz rozwiązań, dzięki którym możliwe jest nieustanne doskonalenie własnej produkcji rolnej i podniesienie jej konkurencyjności.

Relacja:

Przedmiotem projektu było spotkanie polowe podmiotów realizujących projekty innowacyjne w obszarze rolnictwa i podmiotów wprowadzających innowacje na rynek okołorolniczy. Podczas spotkania odbyły się debaty wraz z pokazami dotyczące zagadnień rolnictwa precyzyjnego, sztucznej inteligencji w rolnictwie oraz wykorzystaniem dronów. Przygotowany został również blok tematyczny dotyczący jakości i bezpieczeństwa żywności w ramach którego odbyły się między innymi takie prelekcje jak:

„Liofilizacja owoców i warzyw”, „Toksyczny wpływ mikrocząstek tworzyw sztucznych na zdrowie człowieka i środowisko naturalne”, „Trendy w zakresie wytwarzania wysokojakościowego piwa rzemieślniczego” oraz blok tematyczny dotyczący rolnictwa i technologii żywności.

Znaczącą rolę w rozwoju innowacyjnego rolnictwa odgrywają projekty Grup Operacyjnych zawiązujących się w ramach działania „Współpraca” (obecne były grupy: System nadzoru ula pszczelego, Rodzime konie, Nova trawa oraz Pradawne ziarno).

Wśród wystawców znalazło się między innymi Nadleśnictwo Oborniki, które jest najbardziej innowacyjnym nadleśnictwem poznańskiej dyrekcji Lasów Państwowych. Zaprezentowali oni okulary VR. Do Polski przylecieli również przedstawiciele z Finlandii, którzy reprezentowali firmę „Wiljami”. Firma ta specjalizuje się w urządzeniach do suszenia ziarna i pomiaru wilgotności oraz fińska firma „Ny-Tek” zajmująca się produkcją maszyn rolniczych. Wśród rozwiązań z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu znalazły się: BioHeart Activity – Biologiczny system monitoringu zanieczyszczeń wody oparty o zmianę aktywności bicia serca u małży, cieplarnia izolowana pianą drugiej generacji wraz z systemem wietrzenia, regulator odpływu wody monitorowany na sieci drenarskiej, system mapowania plonu oparty o pracę prasy rolującej, precyzyjna aplikacja nawozów organicznych o konsystencji stałej, samoodwadniająca płyta drogowa PDS, innowacyjna skrzynia do uprawy roślin. Spośród reprezentantów prywatnych przedsiębiorstw obecna była między innymi firma Pana Andrzeja Walczaka, który propaguje stosowanie rur w kształcie gwiazdy mających zastosowanie w ogrzewaniu szklarni oraz w ekologicznym systemie podgrzewania lub chłodzenia upraw w tunelach foliowych.

5 czerwca 2023 roku był dniem przeznaczonym dla uczniów szkół rolniczych, którzy w przyszłości będą zarządzać gospodarstwami rolnymi. W strefie Innowacji odbył się między innymi takie zajęcia jak: pokazy: kultur in vitro roślin, pokaz bioróżnorodności oraz pokaz powstawania chrupek kukurydzianych dla zwierząt. Przeprowadzono krótkie prelekcje na temat nowoczesnej technologii produkcji tradycyjnego sera oraz tworzenia innowacyjnego produktu metodą design thinking. [Więcej](#)

Organizator:	Centrum Doradztwa Rolniczego Oddział w Poznaniu
Data:	03-05.06.2023 r.
Miejsce:	Woj. wielkopolskie
Forma:	Stoisko informacyjno-promocyjne

Grupa docelowa: rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich, przedstawiciele doradztwa rolniczego, przedstawiciele MRiRW, przedstawiciele nauki, przedstawiciele instytucji pozarządowych i samorządowych, inni uczestnicy targów

Cel: ułatwianie tworzenia oraz funkcjonowania sieci kontaktów pomiędzy rolnikami, podmiotami doradczymi, jednostkami naukowymi oraz innymi podmiotami zainteresowanymi wdrażaniem innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich w formie stoiska informacyjno-promocyjnego dla 28 instytucji. Ułatwianie wymiany wiedzy fachowej oraz dobrych praktyk w zakresie wdrażania innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich w ramach Krajowych Dni Pola, Sielinko 2023.

Relacja:

IV Krajowe Dni Pola Sielinko 2023 to najważniejsza tegoroczna impreza rolnicza w Polsce. W dniach 3-5 czerwca 2023 r. odbyły się w Wielkopolsce Krajowe Dni Pola pod hasłem „*Rolnictwo innowacyjne*”. W otwarciu wydarzenia i zwiedzaniu stref tematycznych wzięł udział Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi Robert Telus, któremu towarzyszył Sekretarz Stanu Ryszard Bartosik. Obecni byli także Minister ds. Unii Europejskiej Szymon Szykowski vel Sęk oraz Komisarz UE ds. rolnictwa Janusz Wojciechowski.

Teren wystawienniczy podzielony został na 8 stref tematycznych: Innowacji, Poletek Demonstracyjnych, IV Regionalnej Wystawy Zwierząt Hodowlanych, Rozwoju Obszarów Wiejskich, Energii dla Rolnictwa, Ogrodnictwa, Wielkopolskich Targów Rolniczych oraz Doradztwa i Instytutów. We wszystkich strefach odwiedzający targi mieli możliwość aktywnego udziału w prezentowanych formach wystawienniczych, przeprowadzane były pokazy pracy sprzętu oraz rozwiązań Rolnictwa 4.0. Na urządzonych poletkach, na ponad 18 hektarach terenów odwiedzający mogli zobaczyć ponad 600 odmian roślin uprawnych 30 różnych gatunków. Program obchodów IV Krajowych Dni Pola został tak zaplanowany, aby poświęcić również dużą część na tematy związane z szeroko rozumianym rozwojem obszarów wiejskich, jak również poznać lokalną kulturę i tradycję. Hasło „*Rolnictwo innowacyjne*” bardzo dobrze wpisuje się w politykę promowania i pokazywania nowoczesnego rolnictwa. W specjalnie przygotowanej „Strefie Innowacji” odwiedzający mogli nie tylko posłuchać wykładów dotyczących innowacji w rolnictwie, ale także na własne oczy, w praktyce przekonać się, jak nowoczesne technologie mogą wspierać rolników.

W Strefie Doradztwa i Instytutów, którą zorganizowało Centrum Doradztwa Rolniczego Oddział w Poznaniu we współpracy z Wielkopolskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego bogatą ofertę prezentowało 28 instytucji, w tym 11 instytutów naukowo-badawczych, 16 ośrodków doradztwa rolniczego oraz Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie. Przez 3 dni targowe na stoiskach odbywały się liczne konkursy, pokazy, prezentowane były filmy oraz fachowe doradztwo. Doradcy, eksperci udzielali informacji i porad w zakresie produkcji rolnej czy płatności bezpośrednich. Rolnicy mogli również zapoznać się z materiałami edukacyjno-informacyjnymi i filmami, obejmującymi pełen zakres funkcjonowania rolnictwa i obszarów wiejskich w Polsce. Skorzystać z broszur

tematycznych dot. nowoczesnych technologii w produkcji roślinnej i zwierzęcej, innowacyjnych rozwiązań w rolnictwie oraz na obszarach wiejskich, rolnictwa ekologicznego i żywności ekologicznej, a przede wszystkim otrzymali pełen pakiet informacji w zakresie wsparcia finansowego w ramach PS dla WPR. Zaprezentowanych zostało wiele ciekawych zagadnień popularyzujących naukę, wpisujących się w myśl przewodnią Krajowych Dni Pola. [Więcej](#)

23. Rok w winnicy - sposoby kształtowania jakości i wielkości plonu w winnicy

Organizator:	Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu
Data:	06.06.2023 r.
Miejsce:	woj. dolnośląskie
Forma:	Warsztaty

Grupa docelowa: właściciele i pracownicy winnic, początkujący winiarze, rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich, właściciele gospodarstw agroturystycznych, przedstawiciele doradztwa rolniczego, osoby zainteresowane podejmowaniem i rozwojem przedsiębiorczości na obszarach wiejskich oraz wdrażaniem innowacyjnych rozwiązań na obszarach wiejskich związanych z winiarstwem .

Cel: możliwość uzyskania wiedzy fachowej w zakresie całorocznej pielęgnacji dwuletniej winnicy. Zachęcenie uczestników do rozwijania przedsiębiorczości, co jest szczególnie ważne na obszarach o rozdrobnionej strukturze rolnej oraz niekorzystnych warunkach gospodarowania, gdzie przychody z działalności rolniczej nie są w stanie zapewnić odpowiedniej jakości życia, a które doskonale nadają się do uprawy winorośli. Wymiana doświadczeń, nawiązanie kontaktów co w przyszłości ułatwi budowanie sieci kontaktów.

Relacja:

W dniu 6 czerwca 2023 r. Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego zorganizował drugie z cyklu czterech jednodniowych warsztatów „Rok w Winnicy” – Sposoby kształtowania jakości i wielkości plonu w winnicy.

Letnie cięcie to termin obejmujący zestaw zabiegów i praktyk wykonywanych od czerwca do sierpnia. Wykonywane czynności mają na celu utrzymanie kształtu szpaleru, regulację wielkości krzewu, wielkości plonu oraz zmniejszenie podatności na stres biotyczny i abiotyczny.

O selekcji, pozycjonowaniu pędów, cięciu formującym czy usuwaniu pasierbów i liści opowiedział pan Kacper Parypa, z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. Dr inż. Janusz Mazurek omówił nawożenie wiosną i latem. Przedstawił także wpływ proporcji rozwoju części wegetatywnych i generatywnych na plon jagód i jakość wina, metody analizy liści i ogonków winorośli, podał optymalną zawartość składników pokarmowych w ogonkach i blaszkach oraz dynamikę pobierania azotu, potasu czy magnezu przez winorośl i ich rolę dla jakości wina. Ponieważ ważnym aspektem jest ochrona winorośli, szczególnie przed szarą pleśnią, mączniakiem rzekomym czy mączniakiem prawdziwym, omówiono strategię możliwe do zastosowania.

Dr inż. Marta Czaplicka, kierownik Katedry Ogrodnictwa Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, omówiła rodzaje ryzyka i zagrożenia upraw winorośli w okresie letnim oraz środki ochrony roślin do stosowania w rolnictwie ekologicznym (w tym środki pomocnicze, jak sól kuchenna, ekstrakt z cebuli, skrzyp polny, proszek z nasion gorczycy, lecytyna, mleko krowie, ocet winny, olej cebulowy i słonecznikowy, piwo, serwatka, czy soda oczyszczona). Na przykład przefiltrowany preparat biologiczny, uzyskany z macerowanych, suchych nadziemnych pędów skrzypu, można stosować przy mączniaku prawdziwym i rzekomym winorośli, podobnie jak rozcieńczone mleko krowie czy serwatkę.

W części praktycznej uczestnicy wykonywali letnie prace pielęgnacyjne młodej winnicy, jak kształtowanie szpaleru, regulacja wielkości krzewu oraz usuwanie liści i pasierbów. Warsztaty zostały przeprowadzone w winnicy Dolnośląskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego, we Wrocławiu, która została założona w ramach warsztatów winoroślarskich w 2020 roku. Do założenia winnicy celowo wybrano różne odmiany, aby podczas kolejnych warsztatów można było przedstawić różnice w ich wzroście, pokroju czy plenności. Wśród odmian posadzonych znalazły się m. in. odmiany Rondo, Regent, Solaris, Hiberna oraz Riesling. Kolejne warsztaty w winnicy DODR planowane są we wrześniu oraz listopadzie. [Więcej](#)

24. Warsztaty polowe – innowacje w produkcji roślinnej drogą do sukcesu

Organizator:	Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Łosiuwie
Data:	13.06.2023 r.
Miejsce:	Pole doświadczalne OODR Łosiuów
Forma:	konferencja

Grupa docelowa: rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich, przedsiębiorcy, przedstawiciele doradztwa rolniczego, jednostek naukowo-badawczych oraz inne osoby zainteresowane innowacjami w produkcji roślinnej.

Cel: transfer wiedzy w kierunku promowania praktyk w produkcji roślinnej służących ochronie środowiska i zdrowia. Prezentacje innowacji w produkcji roślinnej zarówno w zakresie odmianowym jak i technologii ograniczających zużycie nawozów mineralnych i środków ochrony roślin oraz promujących preparaty oparte na naturalnych komponentach. Lokalizacja wydarzenia na polu doświadczalnym Ośrodka, umożliwi przedstawienie realizowanych doświadczeń i kolekcji odmian poszczególnych gatunków roślin uprawnych, wraz z omówieniem ich właściwości, wymagań glebowych i klimatycznych oraz zastosowaniem nowatorskich rozwiązań.

Relacja:

Wychodząc naprzeciw potrzebom rolników oraz mając na uwadze wyzwania, jakie stawia przed producentami rolnymi Europejski Zielony Ład, promujemy innowacyjne praktyki w gospodarstwach rolnych, służące ochronie środowiska naturalnego, jak również zdrowia roślin i ludzi, poprzez ograniczenie zużycia środków ochrony roślin i nawozów mineralnych.

13 czerwca 2023 roku na polu doświadczalnym Ośrodka odbyło się szkolenie połączone z warsztatami polowymi w ramach realizacji operacji pn. „Warsztaty polowe – innowacje w produkcji roślinnej drogą do sukcesu”. Było to polowe spotkanie producentów rolnych, doradców rolniczych, ekspertów naukowych oraz przedstawicieli firm nasiennych, nawozowych, chemicznych i innych z sektora rolniczego. Podczas szkolenia zwiedziliśmy pole doświadczalne Ośrodka, gdzie prowadzonych jest 1200 poletek doświadczeń i demonstracji. Na ponad 20 hektarowym areale upraw prezentowano doświadczenia w ramach Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego w uprawach ozimych: rzepaku, jęczmieniu, pszenicy, życie, pszenżycie i uprawach jarych: pszenicy, jęczmieniu, owsie, soi; kolekcje odmian: rzepaku ozimego, jęczmienia ozimego, pszenicy ozimej, kukurydzy; doświadczenia nawozowe, demonstracje z wykorzystaniem do ochrony roślin preparatów z różnych grup chemicznych lub opartych na biokomponentach. Na stoiskach wystawowych można było zasięgnąć informacji o nowościach w branży rolniczej – w tematyce odmian, nowościach stosowanych w uprawie poszczególnych gatunków, jak również w mechanizacji. W zakresie rolnictwa precyzyjnego można był zobaczyć symulator nawigacji, skaner glebowy, pokaz pracy drona w walce z omacnicą prosowianką za pomocą kruszynka. [Więcej](#)

Organizator:	Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu
Data:	14.06.2023 r.
Miejsce:	Stacja Doświadczalna Oceny Odmian w Zybiszowie
Forma:	konferencja

Grupa docelowa: rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich, przedsiębiorcy, przedstawiciele doradztwa rolniczego, jednostek naukowo-badawczych oraz inne osoby zainteresowane innowacjami w produkcji roślinnej.

Cel: wymiana wiedzy i doświadczeń pomiędzy uczestnikami konferencji, w obszarze postępu technologii uprawy, ochrony roślin, nawożenia oraz nawadniania, a przede wszystkim doboru odmian do lokalnych warunków gospodarowania. Zapoznanie się z nowymi ścieżkami rozwoju oraz możliwościami zastosowania innowacyjnych rozwiązań w produkcji roślinnej. Nawiązanie i/lub zacieśnienie współpracy dolnośląskich rolników.

Relacja:

Osiemdziesięciu rolników, doradców i naukowców przyjechało w środę 14 czerwca na Dni Pola do Stacji Doświadczalnej Oceny Odmian w Zybiszowie. Częścią wydarzenia była konferencja zorganizowana w ramach projektu „Dni Pola – innowacyjne rozwiązania wspierające gospodarstwa rolne”. Jej uczestnicy wysłuchali wykładów na temat roli odmiany w postępie biologicznym, wymogów integrowanej ochrony, zalet odmian zalecanych do uprawy na Dolnym Śląsku, a także ekoschematów. Później na poletkach doświadczalnych goście sprawdzali stan upraw różnych odmian jęczmienia, pszenicy i rzepaku.

Spotkanie zorganizował Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych Stacja Doświadczalna Oceny Odmian w Zybiszowie oraz Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego. Gości powitali Dyrektor SDOO pan Marcin Włodarczyk i Zastępca Dyrektora DODR pan Andrzej Znamirowski. Tematem przewodnim Dni Pola była odmiana – najważniejszy element podnoszenia opłacalności produkcji roślinnej.

O roli odmiany w postępie biologicznym mówił kierownik Zakładu Hodowli w Katedrze Genetyki, Hodowli Roślin i Nasiennictwa, Roślin i Biometrii Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu dr inż. Dariusz Zalewski. Wymogi integrowanej ochrony przedstawiła kierownik

Zakładu Monitorowania i Sygnalizacji Agrofagów w Instytucie Ochrony Roślin – Państwowym Instytucie Badawczym prof. dr hab. Anna Tratwał. Z kolei o zaletach korzystania z odmian z Listy odmian zalecanych do uprawy na Dolnym Śląsku opowiedział Dyrektor SDOO w Zybiszowie pan Marcin Włodarczyk.

Aby umożliwić rolnikom dobór właściwych odmian, Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych prowadzi doświadczenia w swoich stacjach doświadczalnych na terenie całego kraju. Badane są odmiany przed zarejestrowaniem i po zarejestrowaniu (PDO). Cel to ułatwienie dolnośląskim producentom wyboru najlepszych odmian z tych już zarejestrowanych. W ten sposób powstają listy odmian zalecanych do uprawy w regionie.

Innowacje wprowadzane przez producentów materiału siewnego umożliwiają lepsze dopasowanie odmian do lokalnych warunków glebowo-klimatycznych. Podczas oglądania poletek demonstracyjnych, przedstawiciele firm nasiennych przedstawiali cechy wyróżniające poszczególne odmiany roślin uprawnych.

Na poletkach doświadczalnych w Zybiszowie zasiano między innymi 20 odmian jęczmienia jarego, 19 – jęczmienia ozimego i 67 odmian pszenicy ozimej w dwóch grupach (A1 i A2), w zależności od poziomu nawożenia i ochrony. SDOO w Zybiszowie należy do Krajowej Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych.

Spotkanie zakończył kierownik Biura Powiatowego ARiMR we Wrocławiu pan Bartosz Kopacz, który omówił najważniejszy temat tegorocznej kampanii wnioskowej, czyli zasady korzystania z ekoschematów. [Więcej](#)

26. Innowacyjne podejście do pszczelarstwa

Organizator:	Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Łosiowie
Data:	14-16.06.2023 r.
Miejsce:	Pasieka Smakulskich w województwie wielkopolskim
Forma:	Wyjazd studyjny

Grupa docelowa: pszczelarze, osoby zawodowo i hobbystycznie zajmujące się prowadzeniem pasiek o różnej skali produkcji z terenu województwa opolskiego, osoby zainteresowane tematyką, członkowie kół pszczelarskich, doradcy rolni.

Cel: promowanie dobrych praktyk i innowacji w zakresie zakładania i prowadzenia własnej pasieki, a także w zakresie innowacyjnego wykorzystania miodu i produktów pszczelich. Przekazanie fachowej wiedzy i przedstawienie innowacyjnych rozwiązań wspierających pszczelarzy, aby osoby początkujące i rozpoczynające przygodę z pszczołami w sposób praktyczni zapoznali się z charakterem pracy przy pasiece.

Relacja:

W wyjeździe udział wzięło 15 osób zainteresowanych pszczelarstwem podczas warsztatów i wykładów z tematyki zakładania, prowadzenia pasieki oraz wykorzystania miodu i produktów pszczelich. [Więcej](#)

27. Nowe perspektywy w rolnictwie

Organizator:	Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach
Data:	14-15.06.2023 r.
Miejsce:	Woj. zachodniopomorskie
Forma:	Konferencja

Grupa docelowa: przedsiębiorcy, przedstawiciele i pracownicy jednostek doradztwa, pracownicy uczelni i jednostek naukowych, przedstawiciele instytucji rolniczych, samorządowych.

Cel: wymiana fachowej wiedzy w zakresie innowacji w rolnictwie, ułatwienie tworzenia sieci kontaktów pomiędzy podmiotami doradczymi, jednostkami naukowymi, przedsiębiorcami oraz pozostałymi podmiotami wspierającymi wdrażanie innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, popularyzacja działalności doradców rolniczych, podkreślanie pracy doradców, ich rola w rolnictwie i na obszarach wiejskich, jako jednostek wspierających budowę nowoczesnego rolnictwa, obchody 100-lecia Polskiego Państwowego Doradztwa Rolniczego.

Relacja:

Dwudniowa konferencja odbyła się pod patronatem Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi i była również okazją do obchodów jubileuszu - 100 lat istnienia doradztwa rolniczego.

Podczas pierwszego dnia konferencji pani Lilianna Mierzejewska, Koordynator ds. SIR, przedstawiła wszystkim zebrany, czym jest Sieć na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, jakie są jej cele oraz na czym polega działanie „Współpraca”, informacje na temat tego, jak są tworzone i jak działają Grupy Operacyjne na rzecz innowacji (EPI), oraz mechanizmy wsparcia finansowego w ramach działania "Współpraca". W czasie przerw uczestnicy wymieniali się wiedzą i swoimi doświadczeniami z zakresu innowacji w rolnictwie.

Drugi dzień konferencji rozpoczął się występem chóru dziecięcego Pałacu Młodzieży i Studio Piosenki Polskiej w Koszalinie. Następnie uczestników konferencji przywitał pan Dariusz Kłós, Dyrektor ZODR w Barzkowicach. W swoim przemówieniu podsumował dotychczasowe osiągnięcia w doradztwie rolniczym.

Podczas konferencji odbyły się trzy panele: historyczny, rolniczy oraz innowacyjny. Podczas panelu historycznego odbyła się projekcja filmu o historii Ośrodka i doradztwa. Swoimi wspomnieniami i doświadczeniami związanymi z pracą w doradztwie rolniczym podzieliła się pani Zofia Leszczyńska, emerytowany doradca ZODR w Barzkowicach. Na zakończenie panelu Wicewojewoda Zachodniopomorski pan Tomasz Wójcik rozdał medale i odznaczenia doradcom *Zasłużonym dla Rolnictwa*.

Panel rolniczy poprowadzili pani Joanna Boduch-Paw, prezes Ośrodka Promowania i Wspierania Przedsiębiorczości Rolnej w Sandomierzu oraz pan Piotr Korpysz, emerytowany kierownik Działu Rozwoju Lokalnego Ośrodka Promowania i Wspierania Przedsiębiorczości Rolnej w Sandomierzu.

Podczas panelu innowacyjnego wystąpił pan Andrzej Kaczor, przedstawiciel dwóch Grup Operacyjnych: „Chłodzenie bydła” oraz „Niskie Emisje”, których Ośrodek Doradztwa w Barzkowicach jest Partnerem.

Na zakończenie konferencji został przeprowadzony panel dyskusyjny, podczas którego uczestnicy konferencji mogli zadawać pytania poszczególnym prelegentom oraz podzielić się swoimi spostrzeżeniami dot. wiedzy, doświadczenia w prezentowanym zakresie tematycznym.

Organizator: Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie

Data: 14-17.06.2023 r.

Miejsce: Woj. małopolskie

Forma: Wyjazd studyjny

Grupa docelowa: producenci żywności wysokiej jakości, przedsiębiorcy, rolnicy, przedstawiciele instytucji świadczących usługi doradcze, mieszkańcy obszarów wiejskich i osoby zainteresowane tematyką.

Cel: upowszechnianie nowatorskich rozwiązań w zakresie sieciowania i pakietowania usług pozarolniczych, produktów i warsztatów pod potrzeby kreowania wizerunku marki lokalnej z potencjalnym udziałem GO EPI. Zapoznanie uczestników z innowacyjnymi trendami w systemie zorganizowanej współpracy różnych producentów i usługodawców na obszarach wiejskich.

Relacja:

W pierwszym dniu wyjazdu miało miejsce szkolenie-dyskusja panelowa nt. tworzenia i funkcjonowania marki lokalnej. Ekspertami prowadzącymi szkolenie byli specjaliści-praktycy posiadający wiedzę i doświadczenie w przedmiotowym zakresie. Nastąpiła prezentacja wysokiej jakości produktów, usług i inicjatyw związanych z tym regionem, oferowanych i realizowanych przez regionalnych producentów, usługodawców, instytucje i podmioty ekonomii społecznej. Marka, która otrzymała nazwę Zagórzańskie Dziedziny, budowana jest w oparciu o lokalne zasoby oraz bogate dziedzictwo kulturowo-historyczne, przyrodnicze i rolnicze regionu.

Następnie podlaska grupa udała się z wizytą do Koła Gospodyń Wiejskich Łętowe – Śwarne Babki. Ta organizacja pozarządowa wyspecjalizowała się w świadczeniu usługi „Zagórzańskie Smaki” wyróżnionej Znakem Promocyjnym Zagórzańskie Dziedziny. Uczestnicy wzięli udział w demonstracji przygotowania 4 zagórzańskich potraw wpisanych na ministerialną Listę Produktów Tradycyjnych: zagórzańskiej zupy z korpieli na mleku, pierogów z suszonymi śliwkami, klusek rożgarnywanymi zwanych sapką oraz kołacza razowego na słono.

W drugim dniu wyjazdu studyjnego uczestnicy spotkali się z zagórzańskim regionalistą. Ekspert przybliżył istotne kwestie związane z sieciowaniem i pakietowaniem usług w ramach marki lokalnej, przy wykorzystaniu wartości przyrodniczych i krajobrazowych. Zaprezentował innowacyjne metody znakowania szlaku dziedzictwa naturalnego. W dalszej kolejności podlaska grupa skierowała się do gospodarstwa serowarki z Mszany Górnej, produkującej Gorczańskie Sery wyróżnione Znakem Promocyjnym Zagórzańskie Dziedziny. Sery te wytwarzane są w ramach Rolniczego Handlu Detalicznego i są elementem krótkich łańcuchów dostaw żywności na obszarze marki lokalnej. Rolniczka podczas warsztatów przeprowadziła demonstrację procesu wytwarzania serów kwaśnych i podpuszczkowych, przy aktywnym udziale uczestników. Następnie uczestnicy wiedzili miejscowość Olszówkę, w której działalność prowadzi Stowarzyszenie Miłośników Kultury Góralskiej „Pod Cyrlołm”.

Trzeci dzień wyjazdu studyjnego rozpoczął się od wizyty w Bazie „Lubogoszcz” w Kasince Małej, partnera Zagórzańskich Dziedzin, posiadającego Znak Promocyjny Zagórzańskie Dziedziny, jako przykład połączenia tradycji miejsca (tradycje przyrodniczo-historyczne) ze współczesnością i edukacją. W dalszej kolejności podlaska grupa złożyła w Kasince Małej wizytę kreatorce marki lokalnej – osobie fizycznej wyróżnionej Znakem Promocyjnym Zagórzańskie Dziedziny – w celu zapoznania się z usługą warsztatową „Zagórzańskie malowanie”.

W ostatnim dniu wyjazdu studyjnego miała miejsce wizyta w Zagórzańskiej Izbie Regionalnej Polskiego Towarzystwo Ludoznawczego, Oddział Mszana Dolna, jako część demonstracyjna szkolenia nt. marki lokalnej.

Jako ostatni punkt programu wyjazdu, uczestnicy wiedzili gospodarstwo pasieczne w Koninie. Rolnik zaprezentował 3 produkty wyróżnione Znakem Promocyjnym Zagórzańskie Dziedziny: miód wielokwiatowy, miód mniszkowy oraz miód ze spadzi liściastej. [Więcej](#)

Organizator: Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli

Data: 15-16.06.2023 r.

Miejsce: Woj. mazowieckie

Forma: Wyjazd studyjny

Grupa docelowa: przedstawiciele LPW, przedstawiciele administracji publicznej, spółki wodnej, izby rolniczej, instytutów naukowych/ uczelni rolniczych, organizacji pozarządowych, rolnicy, przedstawiciele podmiotów doradczych, podmioty zainteresowane tematem.

Cel: upowszechnianie innowacyjnych rozwiązań w zakresie racjonalnej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich, propagowanie nowoczesnych, sprzyjających środowisku metod gospodarowania zasobami wodnymi w rolnictwie i na obszarach wiejskich, a także wymiana wiedzy, doświadczeń pomiędzy członkami Lokalnych Partnerstw ds. wody, ekspertami z dziedziny hydrologii w rolnictwie, meteorologii, inżynierii i ochrony środowiska, przedstawicielami doradztwa rolniczego, a także rolnikami i mieszkańcami obszarów wiejskich zainteresowanymi ww. tematem.

Relacja:

W ramach wyjazdu pierwszego dnia zaplanowane zostało zwiedzanie urządzeń hydrotechnicznych szczegółowych (zastawki, przepusty na rowach melioracyjnych rolniczych i leśnych) na terenie województwa mazowieckiego - lokalizacja Grabów nad Pilicą oraz Solec. Prezentacji urządzeń dokonał prof. SGGW Ryszard Oleszczuk.

Następnie grupa gościła w firmie Łukomet zajmującej się profesjonalnymi systemami nawodnień upraw polowych. Właściciel firmy Pan Krzysztof Łuszczuk omówił działanie poszczególnych systemów nawodnieniowych i zademonstrował działanie deszczowni szpulowej w praktyce. Kolejnym punktem programu była wizyta w oczyszczalni ścieków w gminie Solina, prezentacja zastosowanych technologii oraz omówienie procesu poprawiającego jakość oczyszczonych ścieków oraz możliwość wykorzystania osadu ściekowego. Prezentacji i omówienia procesów technologicznych dokonał wykonawca oczyszczalni Prezes Schwander Polska Stanisław Malinowski.

Następnie grupa zwiedzała zaporę w Solinie, zapoznała się z historią zapory oraz pokazem wnętrza i wszystkich procesów w niej zachodzących.

W ramach wyjazdu odbyło się również zwiedzanie zbiorników małej retencji wodnej na terenach Nadleśnictwa Ustrzyki Dolne (RDLP w Krośnie), w ramach których odbyła się terenowa krótka prelekcja potrzeb zatrzymywania wody na terenach leśnych. Ostatnim punktem programu było zwiedzanie wyremontowanych jazów (urządzeń hydrotechnicznych podstawowych) na terenie oddziaływania Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Rzeszowie. Przedstawiciel RZGW w Rzeszowie

przedstawił zasadę działania, potrzebę piętrzenia i korzyści dla przyległych terenów z poprawnie działających jazów. Pytania i dyskusje podczas kolejnych punktów wyjazdu pokazały, że temat dobrych praktyk gospodarowania zasobami wodnymi jest bardzo ważny, a możliwość zobaczenia najnowszych rozwiązań w terenie utwierdza w potrzebie ich zastosowania. [Więcej](#)

30. Pokaz Fotografii Kulinarnej i Produktowej - Innowacje w obiektywie

Organizator: Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Kalsku

Data: 19.06.2023 r.

Miejsce: Pomorsko

Forma: Pokaz

Grupa docelowa: rolnicy, winiarze, pszczelarze, producenci rolni, hodowcy, mieszkańcy obszarów wiejskich, właściciele gospodarstw agroturystycznych i ekologicznych, jednostki naukowe i samorządowe, specjaliści LODR i inne osoby zainteresowane wdrażaniem innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich.

Cel: transfer wiedzy, innowacyjne sieciowanie producentów rolnych w ramach KŁŻ i wymiana doświadczeń oraz dobrych praktyk w zakresie innowacyjnych rozwiązań w różnych dziedzinach rolniczych. Identyfikacja bieżących problemów oraz poszukiwania możliwości ich rozwiązania pomiędzy przedstawicielami różnych środowisk np. rolników, organizacji wspierających sektor rolniczy, doradców, jednostek naukowych i samorządowych, przedsiębiorców czy hodowców.

Relacja:

Wydarzenie „Pokaz Fotografii Kulinarnej i Produktowej - Innowacje w obiektywie” zorganizowano w ramach projektu „Zespoły Tematyczne i innowacyjne w rolnictwie”, a poprowadziła je pani Kinga Błaszczyk-Wójcicka, fotografka i stylistka kulinarna, nauczycielka fotografii, autorka bloga Greenmorning.pl, wspólne z ekspertkami ds. Digital Marketing, panią Renatą Selent – Mogilewska oraz panią Katarzyną Kowalczyk.

Wykłady, pokaz oraz oczywiście warsztat miał uczestnikom przede wszystkim podnieść poziom wiedzy i umiejętności w zakresie innowacyjnych rozwiązań w rolnictwie, świeższego spojrzenia na swój marketing i promocję produktu. A w konsekwencji podnieść przedsiębiorczość i sprzedaż produktów. Oprócz wiedzy z dziedziny fotografii i umiejętności fotografowania, kompozycji, stylizacji i doboru produktu, grupa otrzymała jeszcze wiedzę o skutecznej promocji w mediach społecznościowych i stronach internetowych.

Podczas pokazu grupa uczestników pracowała nad wieloma produktami przywiezionymi przez nich samych. Prezentowano mleko, sery, syropy, chleby, deski i miody. Powstało wiele wartościowych kadrów, które każdy uczestnik zabrał ze sobą. I nie miało znaczenia, czy na telefonie czy w aparacie. Pani Kinga starała się doprecyzować i poprawić każdy kadr – pracując na wielu stanowiskach utworzonych przez naszych uczestników. Pani Katarzyna Kowalczyk udzielała wskazówek, dbała by każdy uczestnik wykonał swój idealny kadr.

[Więcej](#)

31. Innowacyjne podejście do ziół uprawnych i dziko rosnących

Organizator:	Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli
Data:	19-20.06.2023 r.
Miejsce:	Kazimierz Dolny
Forma:	Warsztaty

Grupa docelowa: rolnicy, przetwórcy, właściciele gospodarstw agroturystycznych oraz rolnych, członkowie stowarzyszeń, osoby zainteresowane tematem.

Cel: transfer wiedzy na temat innowacyjnych metod wytwarzania produktów z wykorzystaniem ziół, a także ich doboru pod kątem innowacyjnego zastosowania w różnych dziedzinach życia. Zapoznanie uczestników z właściwościami zdrowotnymi i odżywczymi ziół, uprawą i gatunkami ziół, sposobem ich pozyskiwania oraz łączenia ze sobą. Nawiązanie wielopodmiotowych kontaktów, które w przyszłości mogą owocować we wspólnie podjętych inicjatywach.

Relacja:

Prowadzącą warsztaty była pani Justyna Pargieła, która jest zielarzem-fitoterapeutą i naturopatą, autorka książki *Dziczejmiej w kuchni*. Pani Justyna wprowadziła uczestników w świat ziół zabierając ich na spacer na którym wskazała jak rozpoznać rośliny w naturalnych siedliskach. Omówione zostały ich właściwości lecznicze oraz zastosowanie kulinarne. W przeciągu dwóch dni uczestnicy nauczyli się robić napary, wywary, maceraty, czy nalewki z ziół dziko rosnących. Aby skorzystać z leczniczych właściwości roślin, potrzebna jest podstawowa wiedza na temat tego, jak i kiedy przygotowywać takie wyciągi. Niektóre substancje czynne rozpuszczają się w wodzie. Uzyskanie innych jest możliwe dopiero przy użyciu alkoholu o odpowiednim stężeniu.

Ekstrahując materiał roślinny za pomocą różnych rozpuszczalników, możemy otrzymywać z tej samej rośliny, wyciągi o odmiennym działaniu. Dla przykładu napar z dziurawca działa zupełnie inaczej niż nalewka. Z drugiej strony obecność niektórych substancji czynnych może ułatwiać wchłanianie innych. Te wszystkie tajemnice nasi uczestnicy poznali w przeciągu dwóch bardzo intensywnych dni warsztatów.

Wspaniała atmosfera warsztatów, którą stworzyła pani Justyna oraz obecność mocno zaangażowanych uczestników sprawiła, że zawiązało się mnóstwo nowych owocujących na przyszłość inicjatyw. [Więcej](#)

Organizator:	Centrum Doradztwa Rolniczego Oddział w Warszawie
Data:	20-21.06.2023 r.
Miejsce:	Łódź
Forma:	Konferencja

Grupa docelowa: partnerzy zarejestrowani w bazie partnerów SIR, potencjalni partnerzy SIR, przedstawiciele doradztwa rolniczego, przedstawiciele Grup Operacyjnych EPI.

Cel: wspieranie aktywnego tworzenia sieci kontaktów pomiędzy podmiotami zainteresowanymi oraz wspierającymi wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w rolnictwie, produkcji żywności, leśnictwie i na obszarach wiejskich. Ułatwianie wymiany wiedzy, doświadczeń oraz dobrych praktyk w zakresie realizowania projektów mających podnieść poziom innowacyjności polskiego sektora rolno-spożywczego.

Relacja:

Podczas wydarzenia uczestnicy mieli możliwość wymiany wiedzy, doświadczeń oraz nawiązania współpracy w celu wdrażania innowacji w sektorze rolnym. Program konferencji zapewnił platformę do dyskusji na temat współpracy pomiędzy różnymi podmiotami oraz analizy potencjalnych problemów związanych z wdrożeniem innowacji w rolnictwie i obszarach wiejskich.

Konferencję otworzył pan Krzysztof Janiak, Zastępca Dyrektora Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, który podkreślił znaczenie nowoczesnych rozwiązań, transferu wiedzy z nauki do praktyki oraz współpracy między podmiotami zainteresowanymi innowacjami w rolnictwie i na obszarach wiejskich.

W spotkaniu uczestniczyła pani Katarzyna Laskowska – przedstawicielka Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, która przedstawiła główne kierunki uwzględnione w finansowaniu w nowej perspektywie finansowej, w tym szczególnie inicjatywy wspierające wdrażanie innowacji w rolnictwie.

W trakcie forum krajowy broker innowacji pan Aleksander Bomberski omówił temat wsparcia finansowego dla Grup Operacyjnych EPI w ramach PS WPR na lata 2023-2027.

Kolejnym punktem wydarzenia była prelekcja pani Bożeny Podlaskiej – przedstawicielki NCBR, Działu Krajowego Punktu Kontaktowego ds. programu Horyzont Europa. W ramach prelekcji Pani Podlaska przedstawiła możliwości współpracy i realizacji międzynarodowych projektów w ramach Programu Horyzont Europa oraz przekazała informacje o bieżących konkursach uwzględniając przy tym praktyczne wskazówki dla ubiegających się o środki dostępne w ramach przedmiotowego programu.

Na zakończenie części wykładowej planowanej na dzień pierwszy, p.o. kierownika Zespołu innowacji w rolnictwie ds. obsługi SIR w Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Warszawie pani Daria Mularczyk-Mędza omówiła nowe zasady funkcjonowania Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich w latach 2023-2027 oraz Partnerów Sieci w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich +.

Ostatnim punktem pierwszego dnia Forum były warsztaty pn. „Zbudujmy wspólną wizję Partnera SIR w nowej Sieci KSOW+. Co możemy dla siebie zrobić?”.

Drugi dzień forum rozpoczął się od podsumowania warsztatów, w ramach których wskazano wiele problemów dotyczących praktykę rolniczą, które można zredukować z pomocą transferu wiedzy i dobrych praktyk w rolnictwie w ramach planów operacyjnych KSOW i w najbliższej przyszłości KSOW+. Kolejnym punktem była prelekcja brokera innowacji pana Aleksandra Bomberskiego, który przedstawił uczestnikom założenia dla systemu AKIS. Następnie odbyły się wykłady przedstawicieli jednostek naukowo-badawczych w których Przedstawiciele Państwowych Instytutów Badawczych oraz Uczelni omówiły role we wdrażaniu systemu AKIS oraz miały okazję przedstawić swoją ofertę dla praktyki rolniczej. [Więcej](#)

Organizator:	Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie
Data:	21-22.06.2023 r.
Miejsce:	Poznań
Forma:	Seminarium

Grupa docelowa: przedstawiciele doradztwa rolniczego, przedstawiciele nauki, rolnicy, inne podmioty zainteresowane tematem.

Cel: upowszechnienie wiedzy dotyczącej nowych technologii uprawy roślin oraz chowu zwierząt w obiektach doświadczalnych instytucji badawczo-naukowych, ze szczególnym uwzględnieniem praktyk służących dostosowaniu do zmiany klimatu i zachowaniu żyzności gleby, w powiązaniu z doбором gatunków i odmian roślin uprawnych. Ułatwienie indywidualnych kontaktów między pracownikami nauki i rolnikami oraz doradcami rolniczymi.

Relacja:

Piąte seminarium z cyklu „Nauka – Praktyce: wymiana wiedzy w obiektach doświadczalnych instytutów naukowych”, odbyło się w Instytucie Ochrony Roślin - Państwowym Instytucie Badawczym w Poznaniu

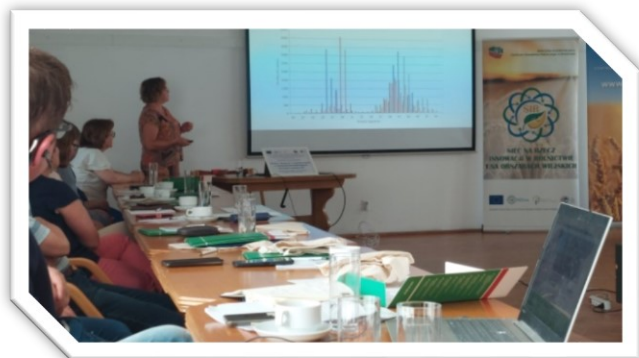
Celem tego seminarium było zapoznanie uczestników z działalnością Instytutu Ochrony Roślin w Poznaniu, w szczególności z badaniami wpływu czynników klimatycznych na występowanie chorób i chwastów, badaniami dotyczącymi doboru środków ochrony roślin w tym biologicznych metod ochrony, badaniami na temat łączenia metod ochrony w ramach integrowanej ochrony roślin, zasadami prowadzenia Platformy Sygnalizacji Agrofagów.

Pierwszego dnia seminarium uczestników powitała Zastępca Dyrektora Instytutu dr hab. Kinga Matysiak, a następnie przedstawiła ogólne informacje o strukturze, dorobku naukowym i pracach Instytutu na rzecz rolnictwa.

W pierwszym dniu seminarium została przedstawiona następująca problematyka badawcza i wdrożeniowa:

- Wpływ czynników klimatycznych na występowanie chorób
- Wyzwania w doborze fungicydów
- Szkodniki roślin rolniczych w świetle zmian klimatycznych
- Metody biologiczne ochrony roślin
- Regulacja zachwaszczenia metodami integrowanymi
- Ponadto uczestników zapoznano się z działalnością Kliniki Chorób Roślin i Banku Patogenów.

W drugim dniu seminarium uczestnicy odwiedzili polową stację doświadczalną w Winnej Górze i zapoznali się z jej działalnością. W polowej stacji doświadczalnej przedstawiono techniki opryskiwania upraw polowych, zaprezentowano stanowisko do mycia i czyszczenia sprzętu do opryskiwania oraz bioremediacji płynnych pozostałości powstających po zabiegach z użyciem środków ochrony roślin, zaprezentowano aspirator Johnsona służący do monitoringu nalotu mszyc oraz omówiono prace badawcze z tym związane. Na koniec zostały przeprowadzone warsztaty na poletkach

doświadczalnych z zakresu rozpoznawania najważniejszych sprawców chorób, szkodników i chwastów. [Więcej](#)

34. II Spotkanie Hodowców Bydła połączone z pokazem bydła

Organizator: Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Kalsku

Data: 25.06.2023 r.

Miejsce: Woj. lubelskie

Forma: Spotkanie, pokaz

Grupa docelowa: rolnicy, winiarze, pszczelarze, producenci rolni, hodowcy, mieszkańcy obszarów wiejskich, właściciele gospodarstw agroturystycznych i ekologicznych, jednostki naukowe i samorządowe, specjaliści LODR i inne osoby zainteresowane wdrażaniem innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich.

Cel: transfer wiedzy, innowacyjne sieciowanie producentów rolnych w ramach KŁD i wymiana doświadczeń oraz dobrych praktyk w zakresie innowacyjnych rozwiązań w różnych dziedzinach rolniczych. Identyfikacja bieżących problemów oraz poszukiwania możliwości ich rozwiązania pomiędzy przedstawicielami różnych środowisk np. rolników, organizacji wspierających sektor rolniczy, doradców, jednostek naukowych i samorządowych, przedsiębiorców czy hodowców.

Relacja:

Spotkanie zorganizowane w ramach projektu „Zespoły Tematyczne i innowacje w rolnictwie” połączone było z pokazem bydła w gospodarstwie rolnym pana Sławomira Śłozowskiego w Samsonkach. Charakter praktyczny wydarzenia odgrywał najważniejszą rolę. Po wysłuchaniu prelekcji pani Izabeli Mruk (*ABS Polska Sp. z o.o.*) w zakresie przyspieszenia postępu w stadzie krów mlecznych i mięsnych przy użyciu nowoczesnych metod hodowlanych oraz innowacyjnych rozwiązań dotyczących automatycznego systemu doju pana Zbigniewa Zajnera (*GEA Polska Sp. z o.o.*) uczestnicy wizytowali wskazane gospodarstwo. Jednym słowem przedstawiona merytoryka następnie przeobraziła się

w praktykę hodowlaną na najwyższym poziomie. Uczestnicy mieli możliwość zapoznać się z innowacyjnymi rozwiązaniami i metodami wykorzystywanymi w udoju krów stosowanymi w hodowli bydła pod przewodnictwem pana Sławomira Śłozowskiego. W gospodarstwie prowadzone jest od czterech lat genomowanie stada przeznaczonego do dalszego chowu. W gospodarstwie uczestnicy zobaczyli zakończoną budowę nowej obory na 150 sztuk z robotowym systemem doju. Obora wyróżnia się jedynym w swoim rodzaju robotowym systemem doju o tzw. ruchu kierowanym. W oborze został zainstalowany innowacyjny system do zarządzania stadem, który ułatwia i usprawnia pracę ze zwierzętami oraz pomaga w zbieraniu informacji niezbędnych o stadzie jak i o poszczególnej sztuce bydła. Aktualnie w gospodarstwie znajduje się ok. 165 krów, natomiast ok. 400 sztuk wszystkich zwierząt. Uczestnicy naocznie mogli zapoznać się z nowoczesnym systemem zarządzania stadem oraz innowacyjnymi rozwiązaniami dot. automatycznego systemu doju z pełnym spektrum udzielanymi odpowiedziami na nurtujące hodowców pytania i prawidłowym instruktażem w zakresie chowu i hodowli bydła mlecznego.

Skomplikowana tematyka nowoczesnych technologii w zakresie postępu hodowlanego i związanej z nią dziedziny genomiki i oceny genomowej bydła została w przejrzysty i bardzo skrupulatny sposób przedstawiona przez specjalistę, zootechnika panią Izabelę Mruk – ściśle współpracującą z gospodarstwem. Hasła tj. intensywność selekcji, dokładność oceny, jak tworzy się postęp genetyczny, wpływ genomiki na postęp w hodowli bydła, dokładność oceny a decyzje selekcyjne, odstęp pokoleń, praca z wynikami testów genomowych, wykorzystanie genomiki w GMS 2.0 czy bardzo specjalistycznie brzmiącego poziomu inbrodu genomowego zostały w pełni wytłumaczone i sprecyzowane. Uzupełnieniem była również druga prelekcja dotycząca innowacyjnych rozwiązań w zakresie zrobotyzowanych systemów udojowych gwarantujących wydajność i swobodę zarządzania stadem. Przedstawione zostały różnego rodzaju roboty udojowe wraz z instruktażem i zasadami ich działania, w tym pełna charakterystyka systemu wykorzystywanego w gospodarstwie pana Śłozowskiego. [Więcej](#)

Organizator:	Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli
Data:	25.06.2023 r.
Miejsce:	Woj. lubelskie
Forma:	Stoisko wystawiennicze, pokazy polowe

Grupa docelowa: rolnicy, przedstawiciele doradztwa rolniczego, przedsiębiorcy, przedstawiciele instytucji rolniczych, około rolniczych i naukowych, przedstawiciele organizacji i stowarzyszeń, osoby zainteresowane tematyką.

Cel: przekazanie informacji na temat innowacyjnych rozwiązań możliwych do wdrożenia w gospodarstwie rolnym warunkujących spełnienie wymogów Europejskiego Zielonego Ładu, wzrost dochodu rolniczego oraz wymiana wiedzy i doświadczeń w tym zakresie pomiędzy uczestnikami projektu.

Relacja:

Już po raz drugi, podczas Dnia Otwartych Drzwi w LODR w Końskowoli została przygotowana Wyspa Innowacji, na której firmy zaprezentowały innowacyjne rozwiązania wpisujące się w realizację założeń Europejskiego Zielonego Ładu. Zaprezentowano innowacyjne rozwiązania w maszynach i urządzeniach pozwalające na osiągnięcie głównych celów Zielonego Ładu takich jak zmniejszenie zużycia nawozów i środków ochrony roślin i zagadnienia związane ze strategią „od Pola do stołu”.

Szczególne zainteresowanie wśród odwiedzających stoisko Wyspy wzbudziły autonomiczne roboty do prac uprawowych prezentowane przez firmę Agrihandler. Prezentowane maszyny to: NAIORIO – autonomiczny robot który może być wykorzystywany do pielenia, siania i innych prac polowych, w warzywnictwie, uprawach buraków, szkółkach drzew owocowych i ozdobnych oraz NAIO OZ – autonomiczny pomocnik rolnika z osprzętem towarzyszącym do prac: uprawa bronowanie spulchnianie, wykonywanie brzd, siew, pielenie, obsypywanie. Na stoisku firmy znalazły się również glebogryzarki Alpego oraz opryskiwacz Caffini ProFarmer.

Przedstawiciele Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie - dr inż. Beata Grygierzec i dr hab. inż. Krzysztof Słowiński, prof. URK oraz firmy Hugo Green Solutions sp. z o.o. - Michał Szczurek - CPO, Project Manager, zaprezentowali dwa innowacyjne rozwiązania. Pierwsze to urządzenie mikrofalowe do niszczenia roślin inwazyjnych, w szczególności barszczu Sosnowskiego. Autorzy proponują do niszczenia roślinności inwazyjnej promieniowanie mikrofalowe emitowane z anteny tubowej na rośliny i do podłoża. Drugie rozwiązanie to łazik rolniczy HUGO - platforma jezdna wielozadaniowa umożliwiająca punktowe stosowanie zabiegów agrotechnicznych związanych z precyzyjnym wykonywaniem oprysków lub dolistnym dokarmianiem roślin.

Dużym zainteresowaniem rolników cieszył się również robot rolniczy Robotti duńskiej firmy AGROINTELLI, który jest jednym z najbardziej zaawansowanych robotów rolniczych na świecie. Robot polowy Robotti to autonomiczny nośnik narzędzi, który można integrować z różnego rodzaju powszechnie wykorzystywanymi maszynami i urządzeniami do siewu, pielęgnacji, koszenia i uprawy. Pracę robota można śledzić poprzez specjalną aplikację na smartfonie, która podaje jego lokalizację oraz parametry pracy. Robotti obecnie wykonuje prace na polach Rolniczego Zakładu Doświadczalnego IUNG PIB w Puławach. Firma Metos Polska sp. z o.o. przedstawiła ofertę rolniczych stacji pogodowych oraz kompleksowych rozwiązań dla precyzyjnego rolnictwa.

Na wspólnym stoisku Wyspy Innowacji swoją ofertę prezentowały: Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa PIB w Puławach, Instytut Technologiczno-Przyrodniczy PIB w Falentach, Puławski Park Naukowo-Technologiczny, firma Green Sort oraz Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Lublinie. Pracownicy OSCHR zaprezentowali mobilny sprzęt do pobierania próbek glebowych. [Więcej](#)

36. Dobre praktyki w zakresie rozwoju przedsiębiorczości i krótkich łańcuchów dostaw żywności na przykładzie województwa dolnośląskiego

Organizator: Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Lubaniu

Data: 26-29.06.2023 r.

Miejsce: Woj. dolnośląskie

Forma: Wyjazd studyjny połączony z warsztatami

Grupa docelowa: rolnicy, przedstawiciele doradztwa rolniczego, przedsiębiorcy sektora rolno - spożywczego, przedstawiciele firm wspierających rozwój obszarów wiejskich, jednostki samorządu terytorialnego, przedstawiciele nauki, mieszkańcy obszarów wiejskich.

Cel: wspieranie innowacji w rolnictwie oraz tworzenia sieci współpracy partnerskiej, a także wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich poprzez podnoszenie poziomu wiedzy w zakresie przetwórstwa, krótkich łańcuchów

dostaw, a także rozwoju branży rolniczej i okołoturystycznej. Zachęcenie rolników i mieszkańców obszarów wiejskich do podejmowania inicjatyw na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, podejmowania lub/i rozwijania działalności pozarolniczej, a także ma dostarczenie wszelkich niezbędnych informacji merytorycznych i praktycznych w zakresie pozyskiwania dodatkowego dochodu dla gospodarstwa. Zachęcenie uczestników do współpracy w zakresie tworzenia grup operacyjnych EPI ukierunkowanych na realizację innowacyjnych projektów oraz podniesienie poziomu wiedzy i wymianę doświadczeń pomiędzy uczestnikami grupy docelowej.

Relacja:

Drugi dzień po przyjeździe do Wrocławia grupa uczestników wyjazdu studyjnego rozpoczęła od wizyty w Browarze ROCH. Znajduje się on w urokliwej miejscowości Bolków Zdrój. Browar słynie z unikalnego podejścia do warzenia piwa, skupiając się na tradycyjnych metodach rzemieślniczych i starannie dobranych składnikach. Następnym punktem wyjazdu była „Agroturystyka Storczykowe Wzgórze” położona na Dolnym Śląsku, w Krainie Wygasłych Wulkanów. Kameralna agroturystyka dysponuje 3 apartamentami, a oprócz tego to nowoczesny ośrodek jezdziecki, składający się z przestronnej stajni, krytej ujeżdżalni, oświetlonego placu. Właściciele tej agroturystyki zapoznali uczestników ze swoją ofertą oraz oprowadzili po gospodarstwie, a także opowiedzieli o historii powstania agroturystyki. Zwieńczeniem tego dnia była wizyta w Zagrodzie Edukacyjnej „Dyniowy Zakątek” prowadzonej przez Państwa Małgorzatę oraz Michała Starak. W tym miejscu uczestnicy wyjazdu mieli możliwość zapoznania się z innowacyjnymi rozwiązaniami związanymi z przetwórstwem oraz działalnością gospodarstwa. Mieli też okazję spróbować regionalnych produktów z dyni przygotowanych przez właścicieli. Grupa z województwa pomorskiego brała też udział w warsztatach, podczas których robili pizzę dyniową.

W kolejnym dniu grupa odwiedziła gospodarstwo ekologiczne „KOZŁONOGA Gospodarstwo Kozie Klecin”, w którym zapoznała się z historią oraz działalnością gospodarstwa oraz promocją i formami sprzedaży produktów w ramach krótkich łańcuchów dostaw. Na terenie gospodarstwa można było zobaczyć działającą zagrodową serownię z podziemną dojrzewalnią serów oraz piekarnię opalaną drewnem. Kolejnym odwiedzionym gospodarstwem była Winnica Świdnicka, gdzie uczestnicy zapoznali się z procesem produkcji lokalnych win, historią oraz dziejami winiarstwa na Dolnym Śląsku. Na ofertę enoturystyczną składają się oprócz degustacji również warsztaty oraz możliwość zorganizowania własnych wydarzeń na terenie winnicy. Ostatnim miejscem odwiedzionym przez uczestników wyjazdu studyjnego połączonym z warsztatami był „Zielony Wulkan – Ziółowa Zagroda Edukacyjna”. W tej zagrodzie miała miejsce prelekcja dotycząca tworzenia i prowadzenia zagrody edukacyjnej połączona ze zwiedzaniem. Uczestnicy mieli okazję poznać wiele rodzajów ziół oraz ich właściwości, a także wziąć udział w warsztatach z tworzenia magnesów z wykorzystaniem ziół z zagrody oraz degustacji lokalnych przysmaków. Ostatniego dnia zostało odwiedzone gospodarstwo rolne „Przetwórnia Warzyw Michał Sznajder”. Właścicielka gospodarstwa zapoznała uczestników z innowacyjnymi rozwiązaniami związanymi z przetwórstwem oraz krótkimi łańcuchami dostaw. [Więcej](#)

Organizator:	Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszewicach
Data:	II kwartał 2023 r.
Miejsce:	Łódź
Forma:	

Grupa docelowa: rolnicy, doradcy rolni, mieszkańcy obszarów wiejskich oraz osoby zainteresowane tematem.

Cel: zachęcenie rolników produkujących żywność do współpracy w zakresie tworzenia Grup Operacyjnych EPI ukierunkowanych na realizację innowacyjnych projektów w zakresie krótkich łańcuchów żywności oraz do udziału w projektach badawczo-wdrożeniowych, tj. przystąpienia do konsorcjów realizujących takie projekty w ramach działania "Współpraca". Rozwój lokalnych rynków produktów wysokiej jakości; podniesienie poziomu wiedzy w zakresie wspólnej promocji, budowania wspólnej marki; skracania łańcuchów dostaw wśród łódzkich rolników; budowanie świadomości konsumenckiej w zakresie produktów wytwarzanych przez lokalnych rolników.

Relacja:

W ramach projektu Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego zs. w Bratoszewicach utworzył w Łodzi ryneček, jako nową, innowacyjną metodę bliższej współpracy i aktywizacji rolników do podjęcia wielopodmiotowego partnerstwa na rzecz tworzenia wspólnych, innowacyjnych projektów w ramach działania "Współpraca". W tworzenie i kreowanie ryneczka są zaangażowani rolnicy i producenci żywności, którzy aplikowali w ostatnim naborze do działania "Współpraca" i otrzymali dofinansowanie. Rolnicy służą swoją wiedzą i doświadczeniem w informowaniu nowych rolników o możliwościach jakie daje działanie "Współpraca" oraz szerzą dobrą praktykę już zrealizowanych projektów co może zachęcić nowych potencjalnych członków grup operacyjnych do udziału w projektach badawczo-wdrożeniowych w kolejnych naborach działania "Współpraca". Najbardziej opiniotwórczą grupą dla praktyki rolniczej są inni rolnicy. W trakcie ryneczków prowadzone jest punkt informacyjny, gdzie dyżury pełnią brokerzy innowacji, którzy na bieżąco prowadzą konsultacje z zainteresowanymi rolnikami oraz przekazują szczegółowe informacje na temat działania "Współpraca". Inicjatywa pozwala na bezpośredni kontakt brokerów z rolnikami, budowanie zaufania, a wspólne działania będą stanowić podstawy do dalszej współpracy przy innowacyjnych projektach.

Warunkiem wystawienia się na ryneczku jest otwartość na współpracę i innowacje oraz dostępność na konsultacje z tworzącymi się grupami operacyjnymi, które szukają potencjalnych członków do swoich grup. Ryneczki odbywają się cyklicznie w soboty według ustalonego harmonogramu. Realizacja projektu stwarza możliwość nawiązania bliższej i stałej współpracy rolników z woj. łódzkiego, co może zaowocować założeniem konsorcjum i powstaniem nowych projektów w ramach działania "Współpraca" oraz szerszej promocji polskiej żywności prosto od rolnika. [Więcej](#)

38. Z dziada pradziada – ewolucja opolskiego rolnictwa

Organizator: Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Łosiowie

Data: II kwartał 2023 r.

Miejsce: n/d

Forma: film

Grupa docelowa: rolnicy, doradcy rolni, mieszkańcy obszarów wiejskich oraz osoby zainteresowane tematem.

Cel: zaprezentowanie korzyści postępu i rozwoju rolnictwa na przestrzeni dziejów.

Relacja:

Opolska wieś jest współcześnie silnie zmechanizowana. Wszelkiego rodzaju narzędzia pojazdy rolnicze znacznie usprawniają funkcjonowanie gospodarstw, dodatkowo odciążając zwierzęta pociągowe, które już tylko sporadycznie wykorzystywane są do prac polowych. Jednak nie zawsze tak było. Kiedyś człowiek dysponował jedynie prowizorycznymi narzędziami, a opieka nad gospodarstwem pochłaniała czas całych rodzin od świtu do zmierzchu. Postępująca mechanizacja nie tylko zmniejszyła nakład pracy ludzkiej i zwierzęcej, ale również pozwoliła na zwiększenie ilości pozyskiwanych plonów z takiego samego arealu.

[Obejrzyj film](#)

